VOORSTEL aan Algemeen Bestuur

Onderwerp	Begroting 2020
Nummer	
Datum	1 juli 2019
Karakter	Besluitvormend
Voorgesteld besluit	De Begroting 2020, incl. de positieve zienswijzen van de gemeenteraden, vaststellen.
Nadere toelichting	Alle gemeenteraden hebben een positieve zienswijze afgegeven.

Wognum, 1 juli 2019

Voorzitter van het dagelijks bestuur,

G.J. Nijpels

Directeur SSC DeSom,

P.A. Kuiken

BESLUIT van het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling SSC DeSom ;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling SSC DeSom d.d. 1 juli;

Gelezen de zienswijzen van de gemeenteraden van de deelnemers aan SSC DeSom op de Begroting 2020

B e s l u i t :

1. De Jaarstukken, incl. de zienswijzen van de gemeenteraden, vast te stellen.

Aldus besloten door het Algemeen Bestuur van gemeenschappelijke regeling SSC DeSom in zijn openbare vergadering van 8 juli 2019,

de voorzitter,

G.J. Nijpels

de secretaris,

F.R. Streng

TOELICHTING

Door de gemeenteraden van de gemeenten Opmeer, Enkhuizen, Koggenland, Stede Broec, Drechterland en Medemblik is een positieve zienswijze afgegeven op de Jaarstukken 2018.

VOORSTEL aan Dagelijks Bestuur

Datum	18 maart 2019
Nummer	
Opsteller	Peter Kuiken
Onderwerp	Begroting 2020
Samenvatting	Zie de aanbiedingsbrief bij de Begroting 2020.
Voorstel	Deze begroting 2020 vaststellen en Aanbieden aan de gemeenteraden om hun zienswijze te geven.
Interne toetsing	O Juridische gevolgen X Financiële gevolgen O Personele gevolgen O Item voor de PVT
Nadere toelichting	

P.A. Kuiken
Directeur SSC DeSom

BESLUIT van het Dagelijks Bestuur

Datum	8 april 2019
Nummer	
Voorstel	Begroting 2020
Besluit	Deze Begroting 2020 vaststellen en aanbieden aan de gemeenteraden om hun zienswijze te geven.

Namens het Dagelijks Bestuur van de GR SSC DeSom, d.d. 8 april 2019

de voorzitter, de directeur,

G.J. Nijpels P.A. Kuiken

DeSom
Shared Service Centrum West-Friesland

Begroting 2020
SSC DeSom

Zichtbaar, verbonden,
klaar voor de toekomst!

Inhoudsopgave

BELEIDSBEGROTING 5

1. PROGRAMMAPLAN 5

2. Kengetallen 7
2.1 Kengetallen 2020 7
2.2 Verrekeningsgrondslagen 7
2.3 Formatieoverzicht DeSom 8

3. PARAGRAFEN 10
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 10
3.2 Paragraaf financiering 13
3.3 Paragraaf bedrijfsvoering 14

4. ONTWIKKELINGEN 15
4.1 Ontwikkelingen tot en met 2019 15
4.2 Ontwikkelingen vanaf 2019 15
4.3 Uitgangspunten nieuw beleid 16
4.4 Wat willen we bereiken? 16
4.4.1 Werkplekconcept 17
4.4.2 Datacenterconcept 18
4.5 Financiële consequenties van een (hybride) Cloud gang 19
4.6 Projecten 2020 21
4.6.1 Uitgangspunten 21
4.6.2 Project 'Digitale Werkomgeving' (DWO) 22
4.6.3 Project 'Fundament Cloud architectuur' 23
4.6.4 Project 'Vervanging on-premise infrastructuur' 24
4.6.5 Project 'System, Security & Event monitoring' 25
4.7 Ontwikkelingen in 2020 waarvoor nog geen budget wordt gevraagd 27
4.8 Resumé 27

5 RECAPITULATIE BEGROTINGSWIJZIGINGEN 30
5.1 Investeringen en incidentele uitgaven 30
5.2 Structurele wijzigingen exploitatiekosten 30
5.3 Indexatie 2020 30

6 FINANCIËLE BEGROTING 31
6.1 Uitgangspunten bij de begroting 31
6.2 Overzicht van baten en lasten conform indeling BBV 32
6.3 Overzicht van baten en lasten conform op basis van kostensoorten 33
6.3 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting 36
6.4 Financiële meerjarenbegroting 2020 – 2023 op basis van kostensoorten 37
6.5 Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2020 38

Bijlage 1: Meerjaren investeringsbegroting 2020-2023 40

Bijlage 2: Stand en verloop van reserves 2020-2023 41

Bijlage 3: Overzicht baten en lasten per taakveld 42

Bijlage 4: Meerjarige geprognosticeerde balans 43

Aan de leden van het Algemeen Bestuur
van het SSC DeSom

Wognum, april 2019

Onderwerp: Aanbieding Begroting 2020

Geacht Algemeen Bestuur,

Hierbij bieden wij u de Begroting 2020 en Meerjarenraming 2020–2022 aan.

Dit is de zesde begroting van het Shared Service Center DeSom sinds haar oprichting op 1 januari 2014. Doel van het SSC DeSom is de deelnemers en WerkSaam Westfriesland met ICT-voorzieningen te ondersteunen en deze voorzieningen steeds beter af te stemmen op de behoeften van deze tijd en de nieuwe ontwikkelingen.

SSC DeSom beheert voor de circa 1600 medewerkers van de deelnemende organisaties circa 1100 vaste werkplekken en ruim 600 applicaties. We staan gezamenlijk aan de vooravond van een digitale transformatie met als stip op de horizon – in lijn met de landelijke ontwikkelingen – volledige digitalisering en vergaande automatisering van de overheidsdienstverlening en de werkprocessen. Om volledig digitaal te kunnen werken is veel nodig. Zo moeten onze deelnemende organisaties de digitalisering van dienstverlening en werkprocessen samen met de samenleving vorm gaan geven. Zo gaan wij in 2019 flexibele, plaats- en tijdonafhankelijke werkplekken inrichten en onze ICT-infrastructuur verder door ontwikkelen richting Cloud architectuur en een bijbehorende ICT-beheerorganisatie. Een volledige transformatie vraagt een andere manier van kijken, denken en werken van onze organisatie.

In januari 2019 ontving u de (beleid neutrale) Kaderbrief van DeSom voor 2020. Hierin zijn de kaders en uitgangspunten voor het opstellen van de Begroting 2020 opgenomen, evenals nieuwe ontwikkelingen die we in 2020 en verder voorzien en die in de begroting 2020 leiden tot voorstellen voor nieuw beleid met bijbehorende budgetten. Voorstellen in het kader van nieuwe ontwikkelingen zijn tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de Informatie-managers van de deelnemende gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Stede Broec, Opmeer, Medemblik en Koggenland.

Daarnaast zijn in deze kaderbrief opgenomen de financiële gevolgen van de meerjarenraming 2020-2023, zoals vastgesteld bij de Begroting 2019. Hierover heeft dus al besluitvorming plaatsgevonden. Voor het beschreven nieuwe beleid voor 2020 en verder is nog geen budget aanvraag gedaan.

Basis voor de begroting 2020 zijn de structurele budgetten 2019 (bijgesteld via de Najaarsrapportage 2018) en het nieuw beleid zoals opgenomen in de meerjarenraming 2020-2022 in de begroting 2019. In de begroting van DeSom zijn uitsluitend opgenomen kosten van de standaard ICT-dienstverlening aan deelnemers en afnemer (WerkSaam), zoals in de dienstverleningsovereenkomst is vastgesteld. Kosten van producten en projecten die geen

onderdeel uitmaken van de dienstverleningsovereenkomst worden geheel met opdrachtgevers verrekend en zijn geen onderdeel van de begroting 2020.

Kaders voor de begroting 2020 zijn het rentepercentage over nieuwe (vervangings-) investeringen en de indexatie op lonen en prijzen.
Voor de rente over nieuwe- en vervangingsinvesteringen gaan wij uit van een percentage van 0,36 % (rentepercentage bij de BNG per 1 november 2018 voor leningen met een looptijd van vijf jaar).

We willen opmerken dat er grote afhankelijkheid en overlap is tussen de in de kaderbrief vermelde nieuwe ontwikkelingen en dat deze dus integraal bekeken moeten worden.
Dit betekent ook dat het niet mogelijk is om per ontwikkeling een aparte oplossing en kostenuitwerking te geven of keuze te bieden. Er is namelijk een integraal nieuw ontwerp voor de (hybride Cloud) infrastructuur en (digitale) werkplek ontwikkeld. Het globale ontwerp voor de Cloud infrastructuur en de nieuwe digitale werkplek is tot stand gekomen in samenwerking met architecten van de gemeente Hoorn en enkele informatie-managers van DeSom-gemeenten. De realisatie van beiden vindt voor zowel DeSom als gemeente Hoorn afzonderlijk plaats omdat er sprake is van gescheiden infrastructuren en juridische entiteiten.

In 2019 is gestart met de daadwerkelijke Cloud gang en het invoeren van de nieuwe digitale werkplek. De omvang van de benodigde hybride Infrastructuur en daarmee de kostenstructuur (investeren of exploitatiekosten) wordt steeds duidelijker. We zijn al in 2018 gestart met het realiseren van de Cloud basisinfrastructuur. In 2019 is met succes een Proof of Concept (POC) van de nieuwe werkplek afgerond. Op basis van de ervaringen met de POC is de gestart met de detail omwikkeling van de DWO. Naar verwachting wordt In 2019 begonnen met de implementatie van Office 365 en de inrichting van het nieuwe werkplek concept bij de deelnemers.

Deze begroting bevat de volgende onderdelen:

- Beleidsbegroting
  - Programmaplan
  - Paragrafen
  - Nieuw beleid en overige begrotingswijzigingen

- Financiële begroting
  - Uitgangspunten
  - Nieuw beleid
  - Financiële begroting en – meerjarenperspectief
  - Risicoparagraaf

In deze begroting zijn de ervaringen verwerkt van het begrotingsjaar 2018 en gedeeltelijk die van 2019.

Namens het dagelijks bestuur,

G.J. Nijpels,
Voorzitter dagelijks bestuur DeSom

P.A. Kuiken,
Directeur DeSom

BELEIDSBEGROTING

1. PROGRAMMAPLAN

Onze Missie
Het SSC DeSom biedt effectieve, efficiënte en toekomstgerichte ICT-dienstverlening aan haar deelnemers en afnemer WerkSaam Westfriesland. Betrouwbaarheid, continuïteit, beveiliging, regie, klantgerichtheid en innovatie zijn onze kernwaarden.

Onze huidige opdracht
SSC DeSom is sinds 1 januari 2014 de ICT-partner voor haar deelnemers en afnemer WerkSaam Westfriesland. SSC DeSom beheert voor de circa 1600 medewerkers van de deelnemende organisaties circa 1100 vaste werkplekken en ruim 600 applicaties.

De dienstverlening van SSC DeSom bestaat uit een ruim assortiment van ICT-diensten. De afspraken hierover staan beschreven in de dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze DVO wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd in samenwerking met de Informatie- en contractmanagers van de organisaties.

Onze opdracht voor de toekomst
Naast het borgen van de continuïteit van de huidige ICT-dienstverlening, staan de organisaties en SSC DeSom gezamenlijk ook voor een veranderopgave.
In 2019 bestaat SSC DeSom vijf jaar. Dit betekent dat grote delen van de huidige infrastructuur vijf jaar in gebruik zijn en economisch en deels technisch afgeschreven zijn. We staan dus onontkoombaar aan het begin van een nieuwe investeringsperiode. Daarnaast zijn er nieuwe ontwikkelingen en andere behoeften waarmee we rekening willen houden.

De directie en medewerkers van DeSom zijn zich sterk bewust van haar rol bij deze transformatie, die ook veranderingen voor SSC DeSom betekent. De ontwikkelingen stellen andere eisen aan beveiliging, verbindingen en het beheer. SSC DeSom zal het nieuwe fundament moeten ontwikkelen om deze transitie mogelijk te maken.

Prestatie indicatoren
Na de start van het SSC DeSom is veel tijd besteed aan het opbouwen van de dienstverlening. Er zijn destijds afspraken gemaakt met de Informatie- en contractmanagers van de organisaties over het meten van de dienstverlening die door het SSC DeSom wordt geleverd.
Sinds 2016 zijn er rapportages uit Topdesk waarmee alle betrokkenen (real-time) kunnen zien of de resultaten conform afspraak behaald worden.
De bevindingen vanuit de operationele taken worden periodiek (wekelijks) besproken met de contractmanagers van de deelnemers en waar nodig worden direct maatregelen genomen om afwijkingen op de dienstverlening af te stemmen.

Jaarlijks wordt een Klanttevredenheidsonderzoek gehouden, zo ook in 2018. De klanttevredenheid in 2018 had het cijfer 7,2.

In 2017 heeft de Adviescommissie een onderzoek laten uitvoeren waarin o.a. de dienstverlening van het SSC DeSom is geëvalueerd met de deelnemers. Uit dat onderzoek kwam naar voren dat de deelnemers tevreden zijn over de dienstverlening. In het rapport worden suggesties gedaan om de samenwerking nog verder te optimaliseren. Zo wordt er geadviseerd om het monitoren van de dienstverlening verder uit te breiden. De suggesties betreffen echter niet alleen de dienstverlening van het SSC DeSom maar hebben ook betrekking op het ontwikkelen van de proceskant (BISL) bij de deelnemers.

Naar aanleiding van het evaluatierapport is in 2018 in samenspraak met de informatiemanagers opnieuw een verdiepingsslag gemaakt met betrekking tot de rapportages.

Wat gaan we hier voor doen?

- Standaard dienstverlening conform de afspraken in DVO;
- Aanvullende dienstverlening, dit betreft de 'pay as you use' PDC-producten en de niet standaard dienstverlening (bijv. 1 op 1 "projecten" of inzet voor Harmonisatieprojecten);
- Invulling geven aan nieuwe ontwikkelingen uit kaderbrief 2020;
- Ontwikkelen interne organisatie;
- Samenwerking met Hoorn op gebied van architectuur en ICT-inkoop advies;
- Professionele stageplaatsen bieden aan ICT-ers in opleiding, SSC DeSom is een erkend leerbedrijf.

Wat hebben we hier voor nodig?

De uitwerking van de nieuwe ontwikkelingen komt terug in hoofdstuk 4 'Ontwikkelingen' en hoofdstuk 5 'Recapitulatie begrotingswijzigingen'.

2. Kengetallen

2.1 Kengetallen 2020

Overzicht aantal inwoners peildatum 1 januari 2019

Overzicht aantal inwoners per peildatum 1 januari 2019		
Organisatie	Aantal inwoners 2018	Aantal inwoners 2019
Drechterland	19.425	19.604
Enkhuizen	18.468	18.510
Stede Broec	21.663	21.702
SED totaal	*59.556*	*59.816*
Opmeer	11.518	11.779
Medemblik	44.461	44.833
Koggenland	22.658	22.736
Totaal	**138.193**	**139.164**

2.2 Verrekeningsgrondslagen

Nieuwe manier van kostentoedeling
In 2017 is door de Klankbordgroep, waarin alle deelnemers en SSC DeSom vertegenwoordigd zijn, uitvoerig onderzoek gedaan naar verschillende verrekenmethodieken. Daarbij is ook een ander SSC gevraagd naar hun ervaringen op dit vlak. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de Klankbordgroep een voorstel uitgebracht. Ook WerkSaam is nauw betrokken geweest bij het onderzoek en het opstellen van het voorstel. In juli 2018 is het Algemeen Bestuur akkoord gegaan met het voorstel en wordt de nieuwe verdeelsleutel met ingang van de begroting 2019 gehanteerd.

De bijdrage van de deelnemende gemeenten wordt gebaseerd op het aantal inwoners (t-1).

Voor WerkSaam wordt de bijdrage vastgesteld op een vast bedrag dat jaarlijks geïndexeerd wordt. De hoogte van de bijdrage is gebaseerd op de bijdrage in 2016, dit was destijds gebaseerd op aantal werkplekken. Voor 2020 is het bedrag gelijk aan bijdrage 2019 plus indexatie.

2.3 Formatieoverzicht DeSom

De formatie sluit per 1 januari 2019 op 37,90 fte.
Onderstaande tabel geeft de formatie-ontwikkeling 2020 weer

Formatie DeSom 2019	Fte 2019	Mutatie	Fte 2020
Directeur	1		1
Adjunct directeur / Senior Adviseur ICT	1		1
Service manager FO/BO	1		1
Technisch architect	0,89		0,89
Financieel Controller	0,22		0,22
Security Officer (CISO)	1		1
ICT adviseur	1		1
Management ondersteuning/Communicatiemedewerker	0,89		0,89
Strategisch inkoper	0,50		0,50
Financieel administratief medewerker	1,59		1,59
Wijzigingsbeheerder	1		1
Medewerker contractbeheer/documentatie	1		1
Junior frontoffice	3,89		3,89
Medior frontoffice	1,83		1,83
Senior frontoffice	1		1
Medior backoffice (TAB)	6,78		6,78
Senior backoffice (TAB)	1		1
Junior backoffice (TB)	2		2
Medior backoffice (TB)	7		7
Senior backoffice (TB)	2		2
O365/Sharepoint beheerder (AB-besluit van 20-12-2017)	1,20	0,9	2,1
Functionaris Gegevensbescherming	0,11		0,11
Totaal formatie 2019	**37,90**		**38,80**

Een aantal functies is nog niet ingevuld. Deze functies zijn vacatures en/of worden tijdelijk ingevuld. Er zijn op dit moment 40 medewerkers bij DeSom in vaste dienst.

Mutaties
In het kader van ondersteuning en beheer van de nieuwe digitale werkplek hebben we in begroting 2019 een geleidelijke uitbreiding van formatie in 2019-2021 aangekondigd. Voor de onderbouwing hiervan verwijzen we naar hoofdstuk 4.

Formatieontwikkelingen
De in deze begroting geschetste ontwikkelingen betekenen ook grote veranderingen voor onze organisatie en voor onze medewerkers.
Op basis van het in 2019 vastgestelde Strategisch Personeelsplan (SPP) voor de korte en middellange termijn (1-3 jaar) willen we de geleidelijke transformatie van onze organisatie gaan inzetten. Naarmate duidelijker wordt waar onze deelnemers naar toe willen met hun informatisering en daarmee ook met de automatisering zoals DeSom die invulling geeft, wordt ook duidelijker wat deze transformatie gaat betekenen voor de medewerkers van DeSom. Een veranderende organisatie met veranderende taken zal leiden tot wijziging in functies, rollen en taken. Sommige taken en functies vervallen op termijn, andere – meer complexe – taken en functies komen erbij.
De komende jaren – waarin DeSom in een hybride vorm zowel de 'oude' ICT-wereld in stand moet houden als de 'nieuwe' ICT-wereld moet gaan omarmen – leidt dit tot een verzwaring van de beheerlast.

Op langere termijn (5-10 jaar) behoort – bij gelijkblijvende behoefte aan informatisering en automatiseringsdiensten – een formatiekrimp tot de mogelijkheden.

Toelichting op de noodzaak tot marktconformiteit

Noodzaak en marktvergelijking
Het behouden en vinden van gekwalificeerd personeel is een lastige opgave. Niet alleen vanuit de centrale overheid[1] komt de druk tot verdere digitalisering, maar ook de wensen van de deelnemers van DeSom vragen steeds meer expertise op het gebied van de informatisering en automatisering. Uitgangspunt is zoveel mogelijk eigen expertise in huis te krijgen in plaats van dure externe experts in te huren.

Flexibele contracten
Daarnaast willen we bij het aanstellen van nog te werven medewerkers voldoende flexibel kunnen zijn. Het motto is: "flexibel waar het kan en vast waar het moet". Dit betekent dat contracten niet standaard voor onbepaalde tijd worden afgesloten maar in beginsel voor een bepaalde periode. Zo kan sneller worden gereageerd op krimp of groei.

Tabel verplichte beleidsindicatoren:

Taakveld 0 - Bestuur en ondersteuning Naam indicator	Eenheid	Bron	Indicator Begroting 2020
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,278
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,229
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	26,04
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	6%
Eigen overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	13%

[1] SER publicatie van 23 september2016, besproken in de commissie Robotisering en Arbeid. Mens en technologie: samen aan het werk. De SER heeft de gevolgen van de transitie naar een digitale economie in kaart gebracht voor de arbeidsmarkt, de organisatie van werk en de arbeidsverhoudingen

3. PARAGRAFEN

In het Besluit Begroting en Verantwoording wordt bij de begroting een aantal paragrafen voorgeschreven.

Voor SSC DeSom zijn de volgende paragrafen van belang:
- paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- paragraaf Financiering;
- paragraaf Bedrijfsvoering

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

DeSom wil op een gestructureerde wijze risico's beheersen en eventuele risico's bewust nemen. Hierbij is de relatie tussen risico's en de mate waarin de DeSom in staat is om eventuele grote financiële tegenvallers die bij de risico's horen op te vangen, van belang. Dit gewenste niveau van weerstandsvermogen maakt het mogelijk de bestaande dienstverlening in stand te houden ook al doet zich een financieel nadeel voor dat door zijn omvang niet kan worden opgevangen door de exploitatie. Het wettelijk kader voor een gemeentelijk beleidskader voor weerstandsvermogen en risicomanagement is het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en indirect de Gemeentewet artikel 212.

Een definitie van *weerstandsvermogen* is de mate waarin DeSom in staat is substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komt. Bij beoordeling van het weerstandsvermogen van DeSom moet de weerstandscapaciteit worden bezien in relatie tot mogelijke risico's.

De *weerstandscapaciteit* bestaat uit vrij aanwendbare middelen en eventuele bezuinigingsmogelijkheden.

De kosten van SSC DeSom in de begroting voor de reguliere bedrijfsvoering worden gedekt door bijdragen van de deelnemende partijen en van WerkSaam. De verdeling van de kosten over deze kostendragers is gebaseerd op een geïndexeerde vaste bijdrage (WerkSaam) en op inwoners (voor de deelnemers).

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
Bij de bestemming van het jaarresultaat 2018 is het saldo van de Algemene Reserve –conform de regionale richtlijn- opgehoogd naar € 184.000. Deze financiële buffer vormt met de post onvoorzien 2019 ad € 50.000 de weerstandscapaciteit in 2020: € 234.000.

Overzicht vrij aanwendbare middelen			
Omschrijving	**1-1-2018**	**1-1-2019**	**1-1-2020**
Algemene reserve	123.000	143.000	184.000
Onvoorzien	50.000	50.000	50.000
Totaal	**173.000**	**193.000**	**234.000**

Inventarisatie van de financiële risico's
Een risico is een kans op het optreden van een **positieve** dan wel **negatieve** gebeurtenis van materieelbelang die niet voorzien is in de begroting van enig jaar. Hiertoe zijn de financiële risico's geïnventariseerd en beheersmaatregelen beschreven. In de fase van risicoanalyse worden alle potentiële risico's binnen deze categorieën geïnventariseerd en geclassificeerd.

Uit de inventarisatie is een beeld is ontstaan van welke risico's zich kunnen voordoen, ze zijn geanalyseerd en beoordeeld. Hierbij hebben we de volgende stappen gevolgd:
Stap 1) Omschrijving soort risico/ onderwerp
Stap 2) Kort omschrijven risico
Stap 3) Beoordelen kans dat een risico zich voordoet

Beleid over weerstandscapaciteit en de risico's
Door het inrichten van risicomanagement kan DeSom risico's identificeren en kwantificeren en de activiteiten bepalen om de kans van optreden van de risico's en/of de gevolgen van de risico's beheersbaar te houden. Door het nemen van beheersmaatregelen (dit is een stelsel van maatregelen en procedures die worden genomen om de onderkende risico's te ondervangen), worden de effecten van opkomende risico's beperkt.

Het risicomanagementmodel kent een cyclische aanpak vergelijkbaar met de plan-do-check-act cyclus.

Risicoanalyse
In samenwerking met de Klankbordgroep is voor 2019 een risico-inventarisatie en –analyse uitgevoerd. Deze is voor 2020 geëvalueerd. Hierin zijn alleen de risico's opgenomen met een geschat financieel effect van € 25.000 of meer. De risico-inventarisatie en –analyse zijn weergegeven in de tabel op de volgende pagina.

De risicoanalyse geeft aan dat een weerstandsvermogen van bijna € 225.000 gewenst is. Het huidige weerstandsvermogen bedraagt € 234.000 (algemene reserve + post onvoorzien) en is derhalve toereikend.

Risico	Verant-woordelijk	Risico beschrijving	Beheers-maatregel	inschatting schade	inschatting kans	WV
Cyberaanvallen	Directie	Cyber aanvallen door hackers, waardoor continuïteit van de systemen wordt bedreigd of datalekken worden veroorzaakt.	Reduceren	37.500	mogelijk (0 tot 5%)	33.750
Incompliancy door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers	Dagelijks bestuur	Oracle en Microsoft wijzigen continue de voorwaarden voor het gebruik van hun producten. Hier is hun verdienmodel op gebaseerd. Zij hebben het recht om jaarlijks onze licentiepositie te controleren.	Reduceren	450.000	mogelijk (5 tot 25%)	101.250
Ontvlechting van WerkSaam	Algemeen bestuur	Mogelijkheid beëindigen van dienstverlenings-overeenkomst DeSom door WerkSaam	Accepteren	600.000	onwaar-schijnlijk (0 tot 5%)	27.000
Beëindigen van contracten met onze leveranciers (door b.v veranderende wet-en regelgeving)	Directie	Het eventueel beëindigen van contracten met onze leveranciers (b.v. door faillissement of door gewijzigde omstandigheden) kan een risico voor continuïteit en veiligheid veroorzaken.	Accepteren	400.000	onwaar-schijnlijk (0 tot 5%)	18.000
Tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel	Directie	Vervangende (externe) capaciteit zal (langdurig) moeten worden ingehuurd.	Reduceren	100.000	waarschijn-lijk (25 tot 50%)	45.000
Totaal						**225.000**

Toelichting Beheersmaatregelen

De risico eigenaar speelt een belangrijke rol in het bepalen van c.q. adviseren over de maatregelen die genomen moeten worden. Hierbij is er keuze uit de volgende strategieën;

- **Accepteren:** Bij acceptatie zal de eventuele financiële schade volledig door de weerstandscapaciteit moeten worden afgedekt.
- **Reduceren:** Omgaan met een risico vereist aanpassing van bijvoorbeeld de organisatie, procedures, systemen en organisatiecultuur.
- **Elimineren:** Dit houdt in dat het beleid waardoor een risico ontstaat, wordt beëindigd, op een andere manier wordt vormgegeven of geen beleid gestart wordt dat een risico met zich meebrengt.
- **Overdragen/verzekeren:** Dit kan door het beleid dat een risico met zich meebrengt, uit te laten voeren door een andere betrokken partij, die daarbij ook de financiële risico's overneemt of door het afsluiten van een verzekering.

Om de financiële positie inzichtelijk te maken schrijft het Rijk een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Deze vijf kengetallen worden hierna uitgewerkt.

		Verloop van de kengetallen		
	Kengetallen:	Verslag 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
1a.	Netto schuldquote	19%	18%	21%
1b.	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	19%	18%	21%
2.	Solvabiliteitsratio	21%	13%	10%
3.	Structurele exploitatieruimte	1%	16%	13%
4.	Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
5.	Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Toelichting kengetallen

1. De netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Als kritische grens wordt 100% aangehouden (bron: VNG). SSC DeSom zit hier in 2020 naar verwachting onder.
2. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de SSC DeSom in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeenschappelijke regeling bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het eigen vermogen is verhoudingsgewijs klein. De investeringen worden voor een groot deel dus gefinancierd met vreemd vermogen.
3. Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeenschappelijke regeling heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

3.2 Paragraaf financiering

SSC DeSom hanteert haar eigen treasurybeleid. Het Treasurystatuut is in 2017 vastgesteld.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet begrenst kort lenen voor de decentrale overheden tot een bepaald percentage van hun begrotingstotaal. De kasgeldlimiet voor DeSom is 8,2% en zal in 2020 niet worden overschreden.

Renterisiconorm
De renterisiconorm geeft het renterisico op de langere termijn weer. Hieronder vallen alle leningen met een rente typische looptijd vanaf 1 jaar. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rente typische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten in de administratie. In een jaar mogen de herfinancieringen als gevolg van aflossingen en de renteherzieningsmomenten gezamenlijk niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen, met een minimum van € 2.500.000. In 2020 wordt dit bedrag niet overschreden.

EMU-saldo
Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats wanneer deze een exploitatie hebben van € 20 miljoen of meer. DeSom heeft een lagere exploitatie en is dus niet verplicht deze gegevens te publiceren.

3.3 Paragraaf bedrijfsvoering

Ondersteuning van de bedrijfsvoering

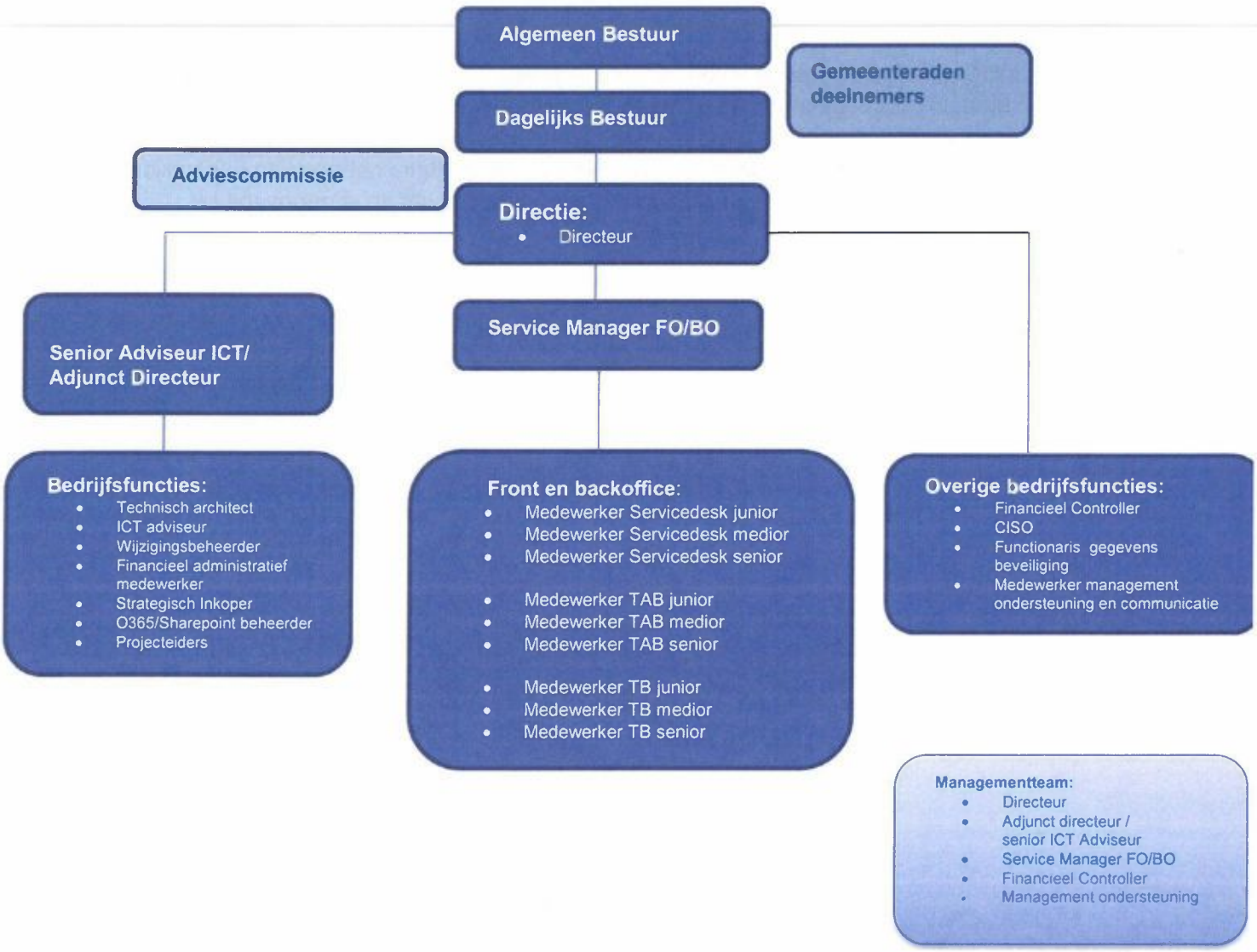
Een aantal ondersteunende functies is belegd bij deelnemende gemeenten. DeSom betaalt die gemeenten een vergoeding voor de diensten die worden afgenomen
Voor 2020 is de verdeling als volgt:

- SED verzorgt de bestuurlijke juridische ondersteuning;
- Medemblik verzorgt de ondersteuning voor P&O, huisvesting, post en archief en facilitair.

Governance en Organisatiestructuur

De besturing van SSC DeSom is in onderstaande afbeelding ingericht vanuit de positie van SSC DeSom als Gemeenschappelijk Regeling. Er heeft in 2018 een onderzoek plaatsgevonden naar een meer passende juridische vorm van SSC DeSom. In 2019 is bestuurlijk besloten de juridische vorm (nog) niet te veranderen.

Schets van de Governance en organisatiestructuur SSC DeSom 2020

4. ONTWIKKELINGEN

4.1 Ontwikkelingen tot en met 2019

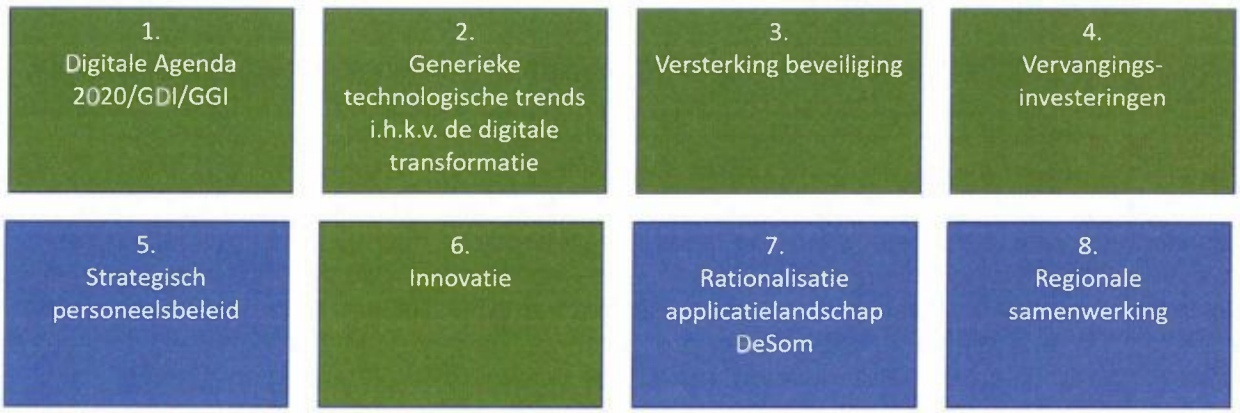
In 2013/2014 is de basis infrastructuur van DeSom ontworpen en opgebouwd. In de daaropvolgende jaren zijn WerkSaam en de deelnemende gemeenten gefaseerd gemigreerd naar de DeSom-infrastructuur. In 2017 zijn de rest activiteiten afgerond. Medio 2019 is deze infrastructuur financieel en deels ook technisch afgeschreven.
In een reguliere situatie leidt dit tot het opnieuw beschikbaar stellen van investeringsruimte, het opstarten van aanbestedingen en aansluitend de realisatie van de vervangingsprojecten.
Maar de tijd heeft niet stilgestaan. In de begroting 2019 is daarom besloten in te zetten op een aantal belangrijke nieuwe ontwikkelingen. In dit hoofdstuk schetsen we de status van deze ontwikkelingen en de wijze waarop wij in 2020 met deze ontwikkelingen willen omgaan.

4.2 Ontwikkelingen vanaf 2019

In het business case rapport 'Het Geheel Is Meer Dan De Som Der Delen' van eind 2012 is vastgesteld dat het in 2012/2013 te vroeg was om een Cloud architectuur voor de DeSom gemeenten uit te rollen. Maar we zijn ondertussen aanbeland in 2019. We kunnen onze ogen niet sluiten voor de enorme technologische ontwikkelingen in het tijdperk waarin wij nu leven.

Een gang naar de Cloud is anno 2019 geen vraagteken meer. Voor zowel de applicaties, de infrastructuur als de kantoorautomatisering bewegen onze technologie leveranciers zich allen richting cloudoplossingen. Lokaal geïnstalleerde applicaties zullen langzaam maar zeker uitsterven. Wij moeten ons daarop voorbereiden, maar we beseffen ook dat dit geen big bang overgang kan zijn. We houden er rekening mee dat we gedurende meerdere jaren een hybride omgeving moeten creëren en beheren. Een omgeving die onze organisaties de vrijheid biedt om geleidelijk over te gaan naar een nieuw werkplekconcept en - in regionaal verband - geleidelijk over te gaan van (oude) lokaal geïnstalleerde applicaties naar (moderne) cloudapplicaties. Dit gaat onontkoombaar leiden tot hogere complexiteit en hogere beheerkosten.

In de begroting 2019 en kaderbrief DeSom 2020 hebben we onderstaande ontwikkelingen gepresenteerd.

Een deel van deze ontwikkelingen hebben we in samenhang vertaald naar de nieuwe ICT-architectuur van DeSom (de groene vlakken). De blauwe vlakken staan voor randvoorwaardelijke ontwikkelingen voor de nieuwe architectuur. De nieuwe architectuur stelt andere eisen aan de beheerorganisatie (strategisch personeelsbeleid). Applicatierationalisatie helpt bij het reduceren van beheercomplexiteit. Regionaal (met name met de afdeling I&A van Hoorn) willen we komende jaren qua ICT convergeren, dat heeft in 2018 input opgeleverd voor ons architectuurtraject. Men wil graag gezamenlijk optrekken, met de vrijheid voor elke organisatie om dit in eigen tempo te doen.

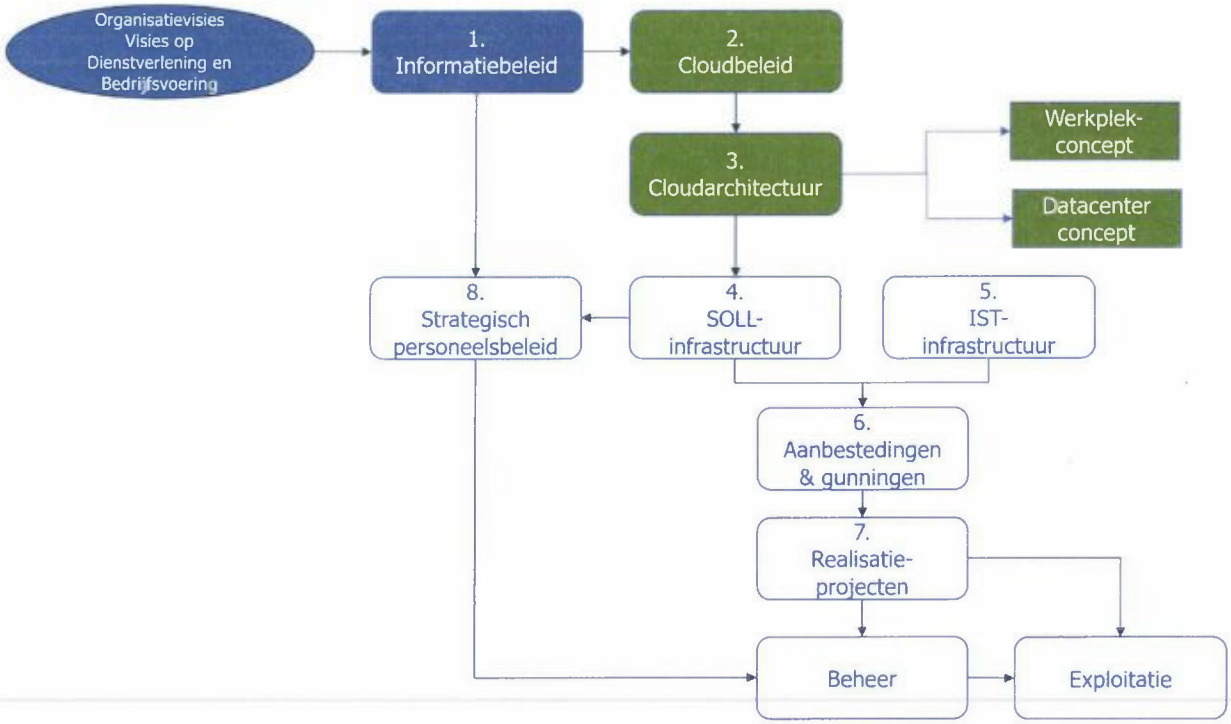
4.3 Uitgangspunten nieuw beleid

Om de ontwikkelingen te vertalen in plannen hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. DeSom als ICT-bedrijf van de gemeenten beweegt mee met de generieke ICT-ontwikkeling waarin steeds meer hardware functionaliteit en applicaties als online (Cloud)dienst worden afgenomen en streeft naar afbouw van de eigen/lokale infrastructuur. De deelnemers voorzien een geleidelijke overgang richting de Cloud voor wat betreft hun applicaties. Het tempo is afhankelijk van het programma Harmonisatie Informatielandschap.
2. Onze ICT-infrastructuur en de ICT-beheerorganisatie ontwikkelen we verder richting een hybride Cloud architectuur. Regionaal is een basisontwerp opgesteld voor de Cloud basisinfrastructuur.
3. We realiseren een nieuwe digitale werkomgeving die het 'nieuwe werken' optimaal kan ondersteunen. Regionaal zijn de wensen voor de nieuwe digitale werkomgeving (DWO) beschreven. De DWO is gebaseerd op de volgende principes: mobile first, flexibel, plaats- en tijdonafhankelijk. De deelnemers voorzien een geleidelijke overgang naar de nieuwe DWO. De huidige vaste werkplekken moeten beschikbaar blijven, maar deelnemers bepalen zelf of en wanneer ze de afgeschreven vaste werkplekken willen vervangen. Hierbij hebben zij de keuze uit 4 werkplektypen die gezamenlijk in de POC DWO fase zijn vastgesteld. Deze typen worden in de PDC opgenomen.
4. Versterking van de beveiliging is noodzakelijk. Het veranderde cyberdreigingsniveau, de nieuwe regelgeving, de Cloud ontwikkelingen en de nieuwe DWO vragen meer inzet en andere beveiligingsmaatregelen dan nu beschikbaar.
5. Aandacht voor veranderende I&A rollen als gevolg van ontwikkelingen. Transitie van een taakgerichte uitvoeringsorganisatie (die een lokale infrastructuur beheert) naar ook een meer proactieve advies- en regieorganisatie (die zowel een lokale als een Cloud infrastructuur beheert). De deelnemers willen niet dat het SSC een beperking vormt in de ontwikkeling of dienstverlening, maar juist de aanjager en ondersteuner daarvan is.
6. Ruimte voor innovatie. DeSom moet niet afhankelijk zijn van haar deelnemers om te bepalen wat er gaat gebeuren op het vakgebied. Het is onontbeerlijk dat de medewerkers van DeSom, naast opleiding en training, tijd en ruimte krijgen voor ontwikkeling en bijhouden van het vakgebied.
7. Waar mogelijk wordt samengewerkt met ICT Hoorn.

4.4 Wat willen we bereiken?

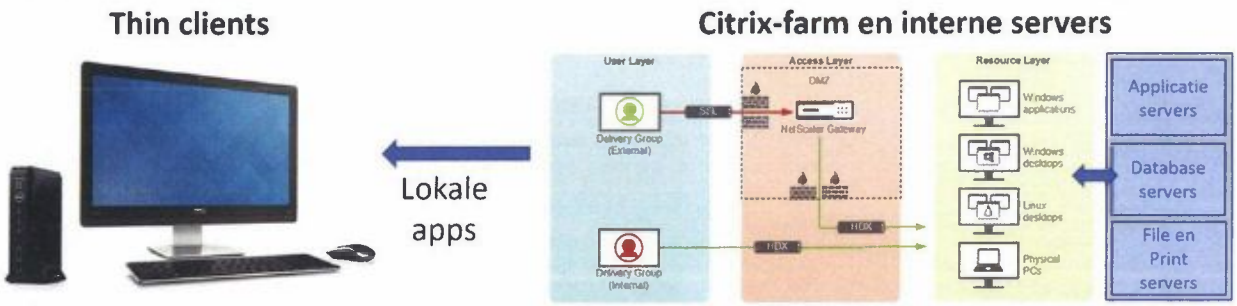
In de periode eind 2017 tot en met maart 2018 hebben we samen met de Informatiemanagers het I-beleid geactualiseerd. Op basis daarvan (en afgestemd op de ontwikkelingen) hebben we in 2018 gezamenlijk een concept Cloud beleid opgesteld (dit document genaamd 'Cloud toetsingskader Westfriesland' geeft kaders aan het inzetten van cloudoplossingen). Samen met Hoorn hebben we begin 2018 een globale Cloud basisarchitectuur opgesteld. Deze Cloud architectuur heeft richting gegeven aan het nieuwe werkplekconcept voor gebruikers en het nieuwe datacenterconcept voor SSC DeSom. Deze genoemde producten leveren gezamenlijk weer input op voor het strategisch personeelsbeleid van SSC DeSom. In onderstaande afbeelding is de samenhang tussen deze producten weergegeven. In 2017/2018 lag de focus op uitwerking van de groene onderwerpen. In 2019 en verder op de onderwerpen 4 t/m 8.

In dit hoofdstuk staan de projecten uitgewerkt voor 2019 (en verder) die moeten leiden tot realisatie van ons nieuwe datacenterconcept en werkplekconcept. Hieronder een korte beschrijving van beide concepten.

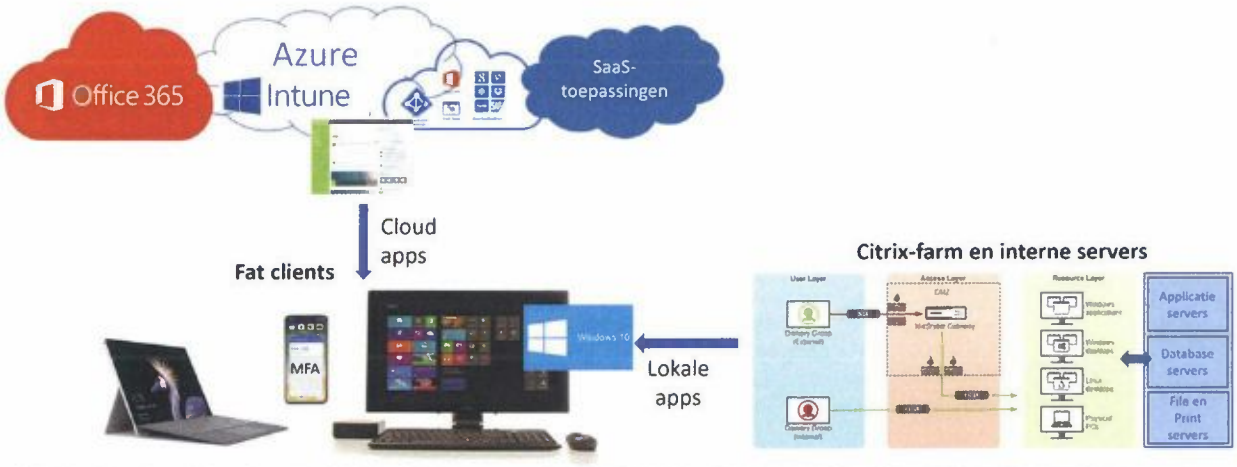
4.4.1 Werkplekconcept

Het huidige werkplekconcept bestaat voornamelijk uit vaste werkplekken voorzien van een thin client, beeldscherm, toetsenbord en muis. Alle applicaties kunnen via deze thin clients vanaf de SSC DeSom-servers worden opgestart. Alle data is opgeslagen op de infrastructuur van SSC DeSom.

In de loop der jaren hebben de gemeenten voor eigen rekening mobiele devices aangeschaft (laptops, tablets, smartphones). Onze Citrix-omgeving is ook via deze devices te gebruiken. Deze devices worden slechts beperkt technisch beheerd door SSC DeSom.

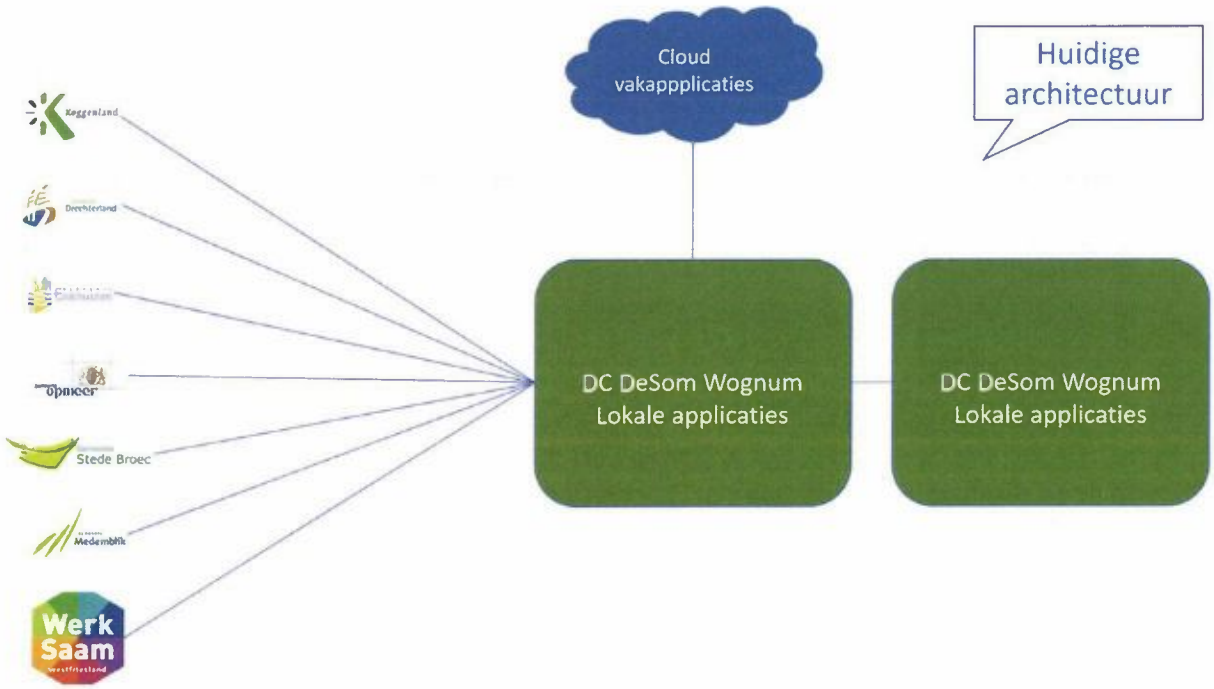
Als onderdeel van het programma 'Harmonisatie Informatielandschap' is in 2018 het concept voor de 'Nieuwe Digitale Werkomgeving' opgeleverd. Met dit nieuwe werkplekconcept volgen we de trends in de markt. Centraal in dit concept staat de cloudoplossing Microsoft Office365 (kantoorautomatisering uitgebreid met communicatiemogelijkheden als voice/tekst/video). Office365 is direct vanaf ieder type device (tablets, laptops, smartphones) via internet bereikbaar. Met het groeien van het aantal Cloud applicaties (als vervanging van de lokaal geïnstalleerde applicaties) zullen steeds meer applicaties rechtstreeks vanaf devices via internet te benaderen zijn. Het spreekt voor zich dat deze devices vanwege informatiebeveiliging en privacybescherming onder beheer gebracht moeten worden. De lokaal geïnstalleerde applicaties blijven benaderbaar via een vernieuwde Citrix-omgeving.

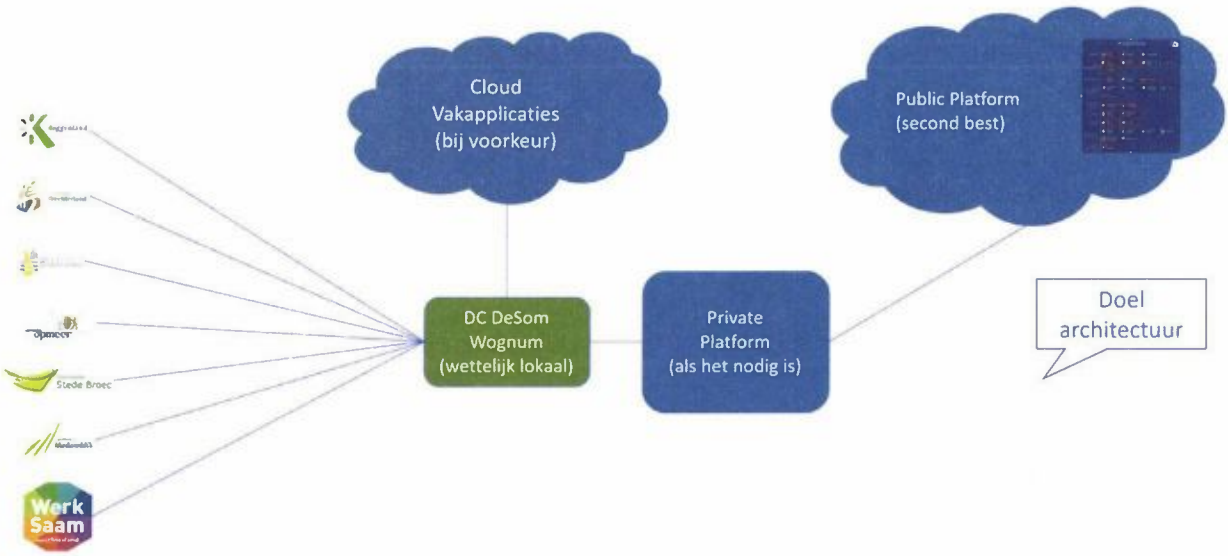
In dit concept zullen de mobiele devices onder beheer van SSC DeSom gebracht worden (om de benodigde beveiligingsinstellingen te garanderen). Zodra de basisinrichting en het beheer bij SSC DeSom zijn geregeld is het voor de gemeenten mogelijk om net als in de periode 2014-2016 één voor één geleidelijk over te stappen naar dit nieuwe werkplekconcept.

4.4.2 Datacenterconcept

Het huidige datacenterconcept bestaat uit twee identieke hoofdserverruimten in Wognum en een derde serverruimte voor de back-up. In deze omgeving hebben we alle hardware staan, met daarop alle data en applicaties. Deze infrastructuur is in de loop van 2019/2020 afgeschreven. Anno 2018 is het ondenkbaar dat een ICT-beheerorganisatie bij de vervanging van een infrastructuur een aanbesteding gaat opstarten waarbij voor de komende 5 jaar een omgeving wordt geïmplementeerd die gebaseerd is op de inzichten van 5 jaar geleden.

Als onderdeel van het programma 'Harmonisatie Informatielandschap' is daarom in 2018 het eindproduct opgeleverd van het project 'Gemeentelijke infrastructuur voor Microsoft Cloud Westfriesland': het high level design voor de Microsoft Cloud. Dit ontwerp vormde belangrijke input voor het nieuwe datacenterconcept van SSC DeSom.

Het gemeentelijke applicatielandschap kenmerkt zich door veel oude – lokaal geïnstalleerde – applicaties. De modernisering richting Cloud (Software-as-a-Service/SaaS) is onontkoombaar, maar verloopt langzaam. Onze lokale infrastructuur zal dus geleidelijk gaan krimpen. Voor gemeenten is het daarom noodzakelijk een hybride Cloud architectuur te gaan realiseren. Op een dergelijke infrastructuur kunnen we langzaam maar zeker onze applicaties en data verschuiven richting de Cloud. Dat doen we op basis van het volgende afwegingsregels:

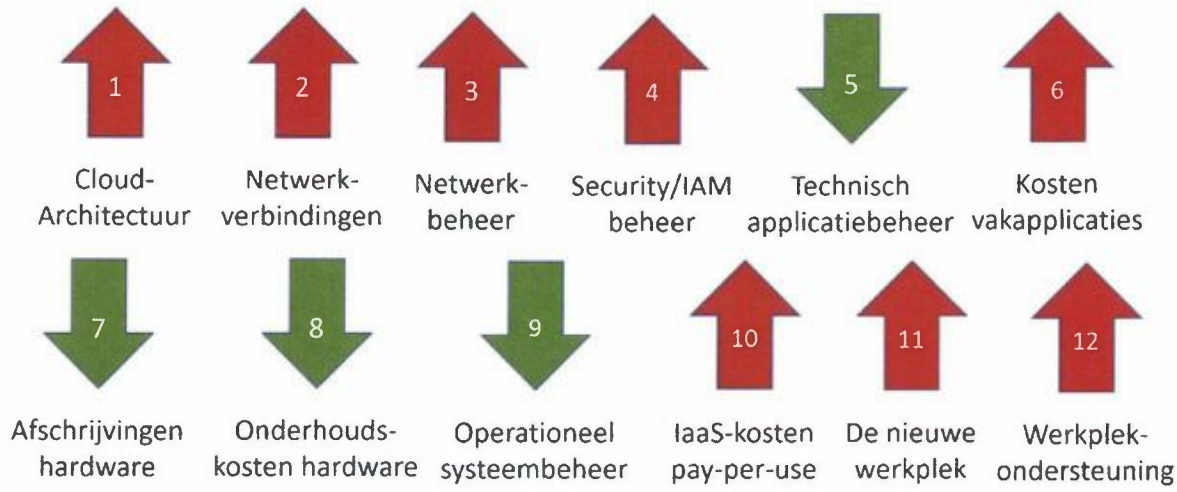
1. Applicaties worden bij voorkeur in de vorm van SaaS aangeschaft. SSC DeSom zorgt voor een veilige verbinding en de authenticatie;
2. Lukt dit niet dan installeren we de applicatie en data op een publieke Cloud (Infrastructure-as-a-Service/IaaS) van Microsoft (het zogenaamde Azure platform). In dit geval investeren we niet in de onderliggende hardware, maar gebruiken we de omgeving van Microsoft op basis van het beginsel 'betalen naar gebruik';
3. Is dit niet mogelijk, dan installeren we de applicatie en data op een private Cloud (IaaS). In dit geval investeren we niet in de onderliggende hardware, maar huren de door derden beheerde infrastructuur op basis van het beginsel 'betalen naar gebruik';
4. Voor resterende toepassingen (wettelijk of technisch onontkoombaar) hebben we nog in Wognum een lokale infrastructuur nodig.

4.5 Financiële consequenties van een (hybride) Cloud gang

Een gang naar de Cloud heeft zware impact op de beheerorganisatie. Taken verdwijnen, nieuwe taken ontstaan, andere taken blijven ongewijzigd. Voor gemeenten is alleen een geleidelijk migratie – via een hybride tussenfase – naar een pure Cloud architectuur een haalbare weg. Een hybride tussenfase die vele jaren zal duren. Een tussenfase waarin de beheerorganisatie dus zowel de afbouwende huidige lokaal geïnstalleerde ICT-omgeving moet beheren als ook de Cloud omgeving. Dat leidt tot extra beheerlast.

Een gang naar de Cloud leidt ook tot een verschuiving van kapitaalslasten naar operationele lasten. Minder investeren in hardware, meer betalen naar gebruik van Cloud infrastructuren. Diverse gemeenten hebben de voorbije jaren zowel technisch als financieel ervaring opgedaan met hybride Cloud architecturen.

In onderstaande afbeelding zijn deze ervaringen schematisch weergeven per onderdeel van de ICT-exploitatie. Een rode pijl staat voor een kostenstijging, een groene pijl voor een kostendaling.

Ad.1: Een Cloud architectuur is complex. Beheerst wijzigingen doorvoeren in een Cloud architectuur vereist specialistische architectuurkennis.
Ad.2: Naarmate meer applicaties in de Cloud staan worden we afhankelijker van netwerkverbindingen (bandbreedte, beschikbaarheid).
Ad.3: Het netwerkbeheer neemt daardoor toe en wordt complexer.
Ad.4: (Toegang)beveiligingstechniek wordt cruciaal en vergt tooling en specialistisch beheer.
Ad.5: Met een keuze voor SaaS-oplossingen is op termijn minder technisch applicatiebeheer nodig.
Ad.6: Maar SaaS-applicaties zijn duurder dan de lokaal te installeren versie vanwege het feit dat de onderliggende infrastructuur en het technische beheer voor een deel zijn verdisconteerd in de prijs).
Ad.7+8: Door gebruik te maken van publieke en private Cloud infrastructuren gaan we minder investeren in hardware. Dit zal leiden tot lagere jaarlijkse afschrijvingen en onderhoudskosten.
Ad.9: Minder eigen hardware zal leiden tot minder systeembeheer.
Ad.10: Tegenover lagere jaarlijkse lasten voor de eigen infrastructuur staan gebruikskosten (pay-per-use) van de publieke en private Cloud infrastructuren.
Ad.11: Office365 in combinatie met mobiele devices zijn duurder in aanschaf, inrichting en beheer dan de huidige thin clients en de huidige verouderde Office pakketten.
Ad.12: Office365 in combinatie met mobiele devices en toenemende beveiligingsmaatregelen stellen hogere eisen aan de digitale vaardigheden van de gebruikers en beheer. In de praktijk zal dit leiden tot een groeiende behoefte aan werkplekondersteuning en support.

De geleidelijk toenemende consequenties voor de beheerorganisatie worden in 2019-2020 verder uitgewerkt in een strategisch personeelsbeleid.

4.6 Projecten 2020

4.6.1 Uitgangspunten

Verschuiving van kapitaalslasten naar operationele kosten
Het 1-op-1 vervangen van het hart van onze huidige infrastructuur vergt een investeringsruimte van circa € 3.350.000 (storage, back-up, netwerk). Uit voorgaande paragrafen mag duidelijk zijn dat het anno 2019 niet verantwoord meer is over te gaan tot een 1-op-1 vervanging. We gaan een hybride Cloud architectuur realiseren.

Voor begroting 2019 hadden wij ingeschat dat 30% van onze huidige lokaal geïnstalleerde applicaties en data relatief snel ondergebracht kan worden op de private of publieke cloudoplossing. Dat betekent dat we voor de 70% resterende toepassingen een nieuwe kleinere lokale infrastructuur moeten gaan aanbesteden en realiseren. Op dit moment zijn we nog bezig met de voorbereidingen voor de daadwerkelijke Cloudgang, maar gaan wij er nog steeds vanuit dat onze inschatting nog steeds reëel is.

Wij stellen dan ook voor om conform Begroting 2019 een totaal benodigde investeringsruimte van maximaal €2.350.000 aan te houden.

Wijziging standaard vaste werkplek met de komst van de nieuwe Digitale Werkomgeving (DWO)
Centraal in de basis dienstverlening van DeSom stond het beschikbaar stellen van een standaard vaste werkplek bestaande uit een thin client, beeldscherm, toetsenbord en muis.
In moderne werkplekconcepten staan mobiele devices (laptop, tablet) centraal die eventueel op de werklocatie gekoppeld kunnen worden aan een beeldscherm, toetsenbord en muis.
Alternatief voor een mobiel device is een 'zwaardere' thin client, de zogenaamde NUC[2], die het mogelijk maakt om multimedia toepassingen – typerend voor moderne werkplekconcepten – op de werkplek te gebruiken (telefonie, video en voice chat).
In de Proof of Concept fase van de DWO zijn met de deelnemers vier nieuwe typen werkplekconcepten ontwikkeld. Deze moderne werkplekconcepten zijn duurder dan de huidige thin clients werkplek. Deelnemers zullen zelf moeten investeren in de aanschaf van nieuwe werkplekken (mobiele devices, NUC's.en desgewenst multimedia beeldschermen, zie diverse keuzemogelijkheden in de PDC).

[2] Neutral Unit of Construction: een mini pc met meer mogelijkheden dan een thin client, die past in de palm van een hand.

4.6.2 Project 'Digitale Werkomgeving' (DWO)

Omschrijving

De kantoorautomatisering van DeSom is gebaseerd op Microsoft producten. Het preferred serverplatform van het datacenter Microsoft Windows. Microsoft Office365 wordt reeds gebruikt in de regio. Met een keuze voor Office365 introduceren we ook het Microsoft Azure Cloud platform van Microsoft.

Regionaal hebben we in 2018 de contouren van de nieuwe werkplek uitgewerkt. De principes van de nieuwe DWO zijn:

- Van controle naar vrijheid. Toename selfservice mogelijkheden voor gebruikers;
- De DWO ondersteunt het principe: Cloud first / Mobile first (dus een toename van Apps en SaaS oplossingen, toenemende diversiteit mobiele devices);
- Werkgever biedt de medewerker het device dat het beste past bij de specifieke taak en situatie;
- De DWO biedt mogelijkheden om per applicatie en databron authenticatie en 'voorwaardelijke toegang' regels van toepassing te verklaren.

Het DWO-project behelst in hoofdlijnen de volgende onderwerpen:

- Het gecontroleerd aanbieden van applicaties onafhankelijk van het platform (lokaal of Cloud) en type werkplek (vast of mobiel);
- Transparantie in de gebruikersbeleving waarbij via één portal toegang wordt geboden tot alle applicaties mits geautoriseerd.

Om de DWO te kunnen realiseren zullen binnen de infrastructuur van DeSom de servers geüpgraded moeten worden naar een recente Microsoft Windows versie. De wijze waarop de applicaties worden aangeboden zal moeten veranderen worden van desktopvirtualisatie naar applicatievirtualisatie. Hierdoor kunnen applicaties platform onafhankelijk worden aangeboden. Extra beheersoftware is nodig om op een gecontroleerde wijze op afstand beheer te kunnen uitvoeren op applicaties en de devices.

Begroting

	2020	2021	2022	2023
Structurele kosten	51.350	80.000	80.000	80.000
Formatie	132.050	173.750	173.750	173.750
Totaal	**183.400**	**253.750**	**253.750**	**253.750**

Op termijn zal voor iedere gebruiker een Office365 licentie aangeschaft moeten worden.
De praktijk van de vele Office365 implementaties bij andere organisaties heeft duidelijk gemaakt dat functionele ondersteuning van de gebruikers en beheer noodzakelijk is om hen efficiënt te laten werken met de vele Office365 toepassingen (SharePoint, OneDrive, OneNote, Mail, Planner, Teams, etc.). Hiervoor zal formatie moeten worden gecreëerd.

Toelichting

Aspect	Toelichting
Urgentie	Wenselijk
Keuzemogelijkheden	Deelnemers kunnen kiezen op welk moment en in welke mate zij willen overstappen op de DWO. Het tempo van overstappen naar de DWO bepaald 1-op-1 ook de groei van de benodigde Office365 beheerformatie.
Wat als we het niet doen?	Afdeling en organisatie overschrijdende samenwerking kan niet efficiënt zonder een moderne digitale werkomgeving. Verouderde Office-pakketten gaan op termijn compatibiliteitsproblemen opleveren. De DWO is geschikt om moderne telefonie oplossingen te integreren met de kantoorautomatisering (waardoor geen vaste telefoontoestellen meer nodig zijn). Over 2 jaar zal de huidige telefonie inrichting vervangen moeten worden. Daarvoor is de DWO randvoorwaardelijk.
Impact op organisatie deelnemers	Een brede functionele implementatie van Office365 en het gebruik van mobiele devices vereist een gebruikersadoptieprogramma (training).

4.6.3 Project 'Fundament Cloud architectuur'

Omschrijving

De komende jaren willen we stapsgewijs onze ICT-infrastructuur ombouwen naar een hybride Cloud architectuur waarbij we minder investeren in hardware en meer ICT als dienst gaan afnemen. Dataclassificatie, wettelijke beperkingen en technologische uitdagingen bepalen welke implementatiemodel (privaat of publiek) en welk servicemodel (platform, infrastructuur of applicatie als een service) mogelijk zijn per applicatie.
Dit project gaat voorzien in een basisinrichting van publieke en een private Cloud omgeving, gekoppeld aan onze lokale omgeving. Hierdoor zijn we in staat de komende jaren onze lokale omgeving geleidelijk te verschuiven naar de Cloud. In 2018 zijn we gestart met het realiseren van de basis Infrastructuur om de hybride Cloud architectuur mogelijk te maken.

De volgende activiteiten maken onderdeel uit van het project:

- Netwerkverbindingen met Cloud providers;
- Basisinrichting van de publieke en private IaaS omgevingen;
- Upgrade verbindingen naarmate meer gebruik gemaakt gaat worden van deze diensten;
- Training beheerders;

Begroting

	2020	2021	2022	2023
Incidentele kosten	29.000	-	-	-
Structurele kosten	99.000	150.000	200.000	250.000
Totaal	**128.000**	**150.000**	**200.000**	**250.000**

Structureel zullen er 'Verbruikskosten Clouddiensten' ontstaan.

Toelichting

Aspect	Toelichting
Urgentie	Noodzakelijk, niet uitstelbaar
Keuzemogelijkheden	Het tempo waarin de structurele kosten stijgen is afhankelijk van de ambities van de deelnemers. Snellere toename van het aantal cloudapplicaties zal leiden tot hogere verbruikskosten en op termijn tot lagere kosten van onze lokale infrastructuur.
Wat als we het niet doen?	Alle applicatieleveranciers lokale overheid en de technologie bedrijven zoals Microsoft gaan richting de Cloud. Als we onze infrastructuur daar niet op voorbereiden ontstaan er extra kosten (vasthouden aan een traditionele lokale infrastructuur onder gelijktijdige toename van (duurdere) cloudtoepassingen), beveiligingsrisico's (door toegang tot cloudapplicaties niet centraal te beheren), etc. Het marktaanbod van applicaties die persé lokaal geïnstalleerd moeten worden neemt af.
Impact op organisatie deelnemers	Geen/beperkte impact.

4.6.4 Project 'Vervanging on-premise infrastructuur'

Omschrijving

Met ingang van 2019 zijn de eerste vervangingsinvesteringen noodzakelijk omdat componenten economisch en technisch afgeschreven zijn. Gezien de eerder omschreven digitale transformatie is het één-op-één vervangen met dezelfde oplossingen geen optie. Ook DeSom ontwikkelt de komende jaren een hybride Cloud infrastructuur, d.w.z. een combinatie van eigen infrastructuur èn een Cloud infrastructuur. Dit vergt een ander datacenterconcept. Gecombineerd met moderne opvattingen rond digitaal werken zal dit ook een ander werkplekconcept vergen.
In 2018-2019 hebben wij een technische architectuur voor de nieuw benodigde infrastructuur ontworpen. Hierin wordt het nieuw benodigde netwerk-, beveiliging-, datacenterconcept- en werkplekconcept ontwerp en de hiermee gemoeide investeringen meegenomen. We houden rekening met de uitgangspunten van het landelijke GGI, GDI en IBD (Informatie Beveiligingsdienst). De realisatie van deze nieuwe hybride infrastructuur start in 2019 en neemt meerdere jaren in beslag. De oude infrastructuur is gefaseerd aangeschaft en is vanaf 2019 gefaseerd afgeschreven. Om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen, is de verwachting dat oud en nieuw gedurende een overgangsperiode naast elkaar blijven bestaan. Ook de verbetering/vervanging van de Wifi-infrastructuur maakt onderdeel uit van dit project. Waar mogelijk of noodzakelijk zullen we trachten onderhoudscontracten nog een jaar te verlengen.

Begroting

	2020	2021	2022	2023
Afschrijvingen	153.400	334.800	370.800	370.800
Incidentele kosten	702.500	-	-	-
Totaal	**855.900**	**334.800**	**370.800**	**370.800**

De met dit project gemoeide investeringen worden gedekt vanuit de beschikbare investeringsruimte (zie 4.6.1).
Contracten voor verlengde support zullen leiden tot incidentele kosten.

Toelichting

Aspect	Toelichting
Urgentie	Noodzakelijk, beperkt uitstelbaar
Keuzemogelijkheden	Beperkt. Storage, back-up en netwerk vormen de kern van onze ICT-infrastructuur. Met het aflopen van de contracten stopt in beginsel ook de support op deze bedrijfskritische systemen. Voor de onderdelen die wel financieel maar nog niet technisch zijn afgeschreven zullen we proberen de supportcontracten een jaar te verlengen. Deze extra tijd is wenselijk om het project uit te kunnen voeren in een situatie waarin de 'winkels tijdens de verbouwing open moeten blijven'.

Wat als we het niet doen?	Dan zullen circa 1600 gebruikers in hun dagelijkse werk afhankelijk zijn van een ICT-omgeving die niet meer door de leveranciers wordt ondersteund. Dat is voor een gemeente een ondenkbaar scenario.
Impact op organisatie deelnemers	Geen/beperkte impact.

4.6.5 Project 'System, Security & Event monitoring'

Omschrijving

Onze afhankelijkheid van digitalisering neemt jaarlijks toe. Het gebruik van ICT is steeds meer plaats en tijd onafhankelijk. Gelijktijdig neemt de noodzaak tot extra beveiliging toe als gevolg van een toename van bedreigingen. Cybercriminaliteit blijft stijgen met potentieel grote gevolgen voor organisaties. De wetgever sluit hierbij aan door steeds strengere wet- en regelgeving. Zo wordt in 2020 de BIG vervangen door de BIO, met minder vrijblijvende eisen.
Dit vereist dat wij het beveiligingsniveau continue moeten kunnen monitoren en aanscherpen. Dit werk is steeds specialistischer en complexer. In 2017 heeft DeSom een algehele Infrastructuur beveiligingsscan als nulmeting laten uitvoeren. Uit deze scan zijn diverse aanbevelingen gekomen die we komende jaren verder oppakken. In 2018 heeft DeSom deze scan herhaald en een (meerjaren) uitvoeringsplan voor technische beveiliging opgesteld.
De financiële uitwerking hiervan is in onderstaande tabel opgenomen.

De volgende activiteiten maken onderdeel uit van het project:

- Implementatie Role Based Access Control (RBAC) oplossing.
  RBAC is een methode om het autorisatiebeheer binnen een organisatie in te richten, afgestemd op het beleid vanuit BIO/Ensia/AVG. Volgens deze methode worden autorisaties niet op individuele basis toegekend, maar op basis van rollen, rollen zijn opgebouwd uit afdeling, functie, locatie en kostenplaats van een medewerker in een organisatie. Idealiter worden de rollen beheerd door P&O en in het P&O systeem. De operationele managers zijn dan zelf in staat tot en verantwoordelijk voor het uitdelen van autorisaties voor data en applicaties d.m.v. een workflow. De software zorgt vervolgens voor een vastlegging van de handelingen voor auditdoeleinden. Selectie van een RBAC oplossing was onderdeel van de POC DWO.
- Implementatie Identity & Access Manager (IAM)
  IAM zorgt voor tijdig, gestandaardiseerd en eenvoudig beheer van user accounts en toegangsrechten in het netwerk en biedt ondersteuning bij het naleven van wet- en regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming. De verzamelde informatie kan eenvoudig worden verzameld voor rapportages welke gebruikt kunnen worden audits, toegangsrechten, aanpassingen aan het systeem, gebruikersaccounts etc. De IAM-toepassing koppelen we geautomatiseerd aan de RBAC-oplossing. IAM maakte deel uit van de POC DWO.

- Implementatie Security Information & Event Management (SIEM)
  Met deze toepassing kunnen logs van meerdere bronnen – zoals firewalls, servers, printers, werkstations, switches en antivirus – met elkaar correleren en vertalen naar interventies. SIEM helpt bij het voorkomen van securityproblemen. Door detectie en analyse kunnen we "gaten" in de organisatie zichtbaar maken en aanvullende maatregelen adviseren. Tevens levert SIEM rapportages op die gebruikt kunnen worden voor audits, CISO's etc. Door uitstel van GGI Veilig heeft SSC DeSom in 2018 zelf een selectietraject gedaan en is in 2019 gestart met een POC voor SIEM.
- Implementatie Mobile device management en mobile application management (MDM/MAM)
  Met een MDM/MAM oplossing kunnen we devices efficiënt beheren op afstand, updates remote uitvoeren, devices blokkeren c.q. wissen, etc. MDM/MAM maakt het mogelijk om voorwaarden te stellen aan het gebruik van het netwerk, databronnen en applicaties – afhankelijk van het werklocatie, type device (privé of zakelijk), rechten van de medewerker. Met een toename van het aantal mobiele devices en het tijd- en locatie onafhankelijk werken is deze tooling noodzakelijk. MDM/MAM maakte deel uit van de POC DWO.

VNG Realisatie (voorheen KING) is voornemens voor SIEM een landelijke aanbesteding op te gaan starten (als onderdeel van het GGI-Veilig[3]). Helaas is vooralsnog is GGI-Veilig tot twee keer toe uitgesteld. Mocht het doorgang vinden dan zullen wij onderzoeken of deelname daaraan voordelen heeft.

Begroting

	2020	2021	2022	2023
Incidentele kosten	208.000	-	-	-
Structurele kosten	157.000	157.000	157.000	157.000
Formatie	69.500	69.500	69.500	69.500
Totaal	**434.500**	**226.500**	**226.500**	**226.500**

Introductie van deze nieuwe beheertoepassingen leidt tot toename van de jaarlijkse licentiekosten. Daarnaast zorgt de combinatie van deze specialistische beheertoepassingen met toename van ondersteunende activiteiten voortvloeiende uit BIO, ENSIA en AVG-bepalingen tot extra beheerlasten. De hiervoor benodigde formatie is al in 2019 meegenomen.

Toelichting

Aspect	Toelichting
Urgentie	Noodzakelijk, beperkt uitstelbaar (we hebben er al voor gekozen om de implementaties te verspreiden over twee jaar met voorbereiding in 2018).
Keuzemogelijkheden	IAM en MDM/MAM zijn praktisch gezien randvoorwaardelijk voor de DWO. RBAC en SIEM verhogen het beveiligingsniveau. Met het toenemen van wet- en regelgeving op dit terrein neemt de keuzevrijheid af.
Wat als we het niet doen?	Herformulering van deze vraag kan zijn 'Hoeveel wensen we te investeren in beveiliging?'.
Impact op organisatie deelnemers	RBAC heeft vooral impact op de afdelingen P&O van de deelnemers. Zij zullen i.s.m. het management de rollen moeten definiëren. Bij voorkeur gaan afdelingen P&O zich als beheerder van de kernregistratie 'Medewerker' opstellen.

[3] GGI: Gemeenschappelijke Gemeentelijke Infrastructuur. Onderdeel van de wet GDI.

4.7 Ontwikkelingen in 2020 waarvoor nog geen budget wordt gevraagd

Zoals in de Kadernota vermeld voorzien we in 2020 ook een aantal ontwikkelingen die bij het opstellen van de begroting 2019 nog niet volledig bekend waren en daarom niet zijn meegenomen in de vijf projecten die we in meerjarenperspectief in de begroting 2019 hebben opgenomen. Op dit moment is de financiële impact van deze ontwikkelingen nog onvoldoende bekend. Daarom stellen wij voor hiervoor nog geen ramingen in de begroting 2020 op te nemen, maar besluitvorming omtrent deze ontwikkelingen te agenderen op het moment dat deze zich aandienen. Het betreft in hoofdlijnen de volgende ontwikkelingen.

Ontwikkeling gemeentelijke infrastructuur & security
Er is door de Informatiemanagers van de deelnemers aan SSC DeSom gekozen voor deelname aan de landelijke aanbestedingen via de VNG. In dat kader worden kosten verwacht voor het meedoen in deze gezamenlijke aanbestedingen en voor de implementatie van de gekozen oplossingen (betreft project GT Connect en project GGI Veilig).

Vervanging contracten printen, Oracle beheer en Microsoft
In 2020 vervallen de contracten inzake de printers, het Oraclebeheer en de Microsoft licenties. Gezien de contractwaarde zijn we verplicht om hiervoor Europese Aanbestedingen te doen. Naast een geschatte doorlooptijd van circa acht maanden betekent dit ook incidentele kosten inzake de voorbereiding en uitvoering van de aanbestedingen.

Strategisch personeelsbeleid
De overgang naar afnemen en leveren van diensten vanuit een 'Cloud omgeving' betekent ook iets voor de formatie van DeSom. Technologische aanpassingen, toenemende complexiteit en een andere beheersvorm vragen om andere regie-, architectuur-, en securitytaken. Dit vraagt investering in doorontwikkeling van medewerkers op het gebied van competenties en kennisverbreding.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen
De komende periode worden voorstellen aangeboden om te komen tot ontwikkelingen in dit kader. Daarbij valt onder andere te denken aan afbouw van lokale datacenters naar eco-vriendelijke datacenters, vervanging van afgeschreven apparatuur door groene apparatuur en het organiseren van bewustwordingscampagnes.

Zoals hiervoor aangegeven worden voor deze ontwikkelingen nog geen budgetten gevraagd in de begroting 2020. Wanneer deze ontwikkelingen zich aandienen, zullen wij –bij aanvang van het proces- het bestuur in deze ontwikkelingen 'meenemen' en voorzien van een actuele kostenraming.

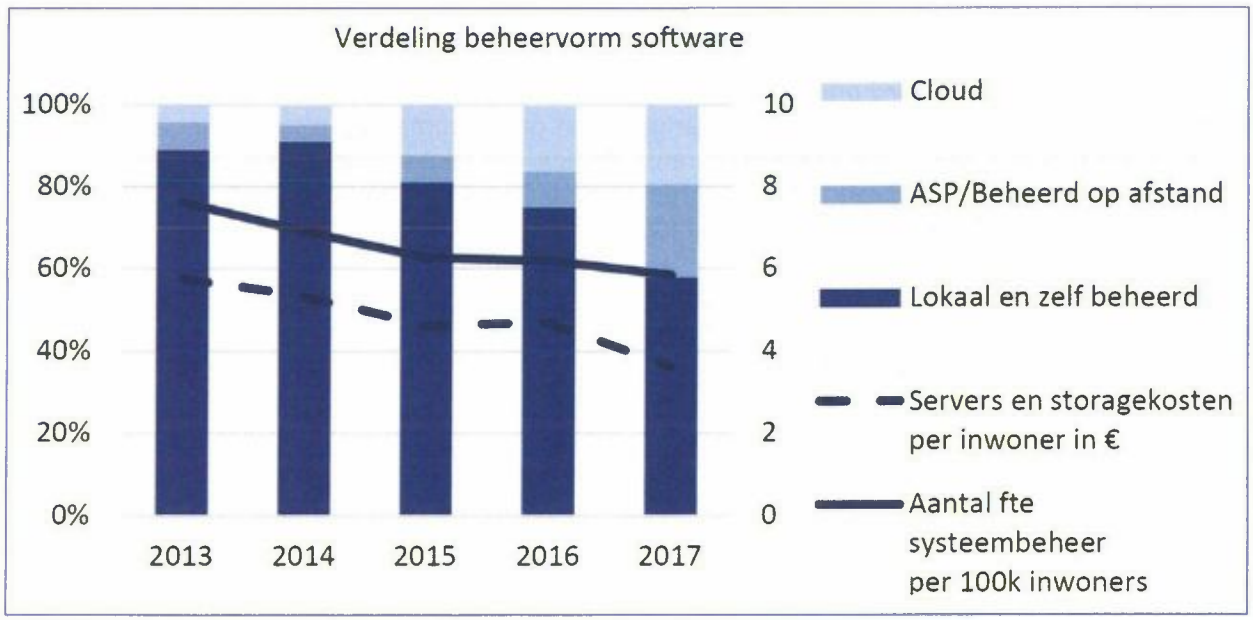
4.8 Resumé

Centraal in dit hoofdstuk staan de projecten die wij nodig achten om aan te sluiten op het informatiebeleid en om deelnemers en SSC DeSom aansluiting te laten houden met de voortrazende digitalisering van onze maatschappij. Deze projecten zijn in de begroting van 2019 opgevoerd, de realisatie loopt door tot in 2020.

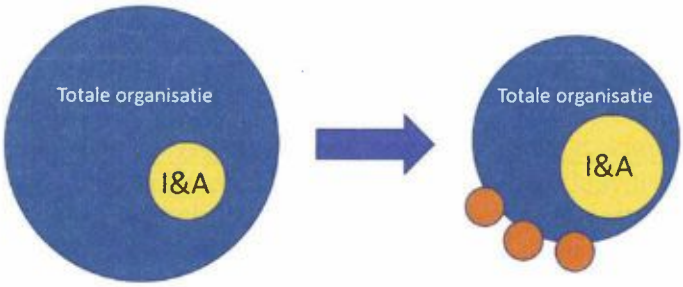
In 2018 hebben SSC DeSom en de gemeenten deelgenomen aan de landelijke 'ICT Benchmark Gemeenten'. De trend van de voorbije jaren waarin gemeenten steeds meer kosten maken voor automatisering en informatisering zet zich door. Deze toename wordt vooral veroorzaakt door meer personeelskosten en een stijging van de softwarekosten. De komende jaren zullen de kosten naar verwachting verder stijgen. Gemeenten zijn nog lang niet klaar met het inrichten van hun informatiebeveiliging en ook transformaties als de nieuwe Omgevingswet en data gestuurd werken zullen naar verwachting tot een verdere stijging gaan leiden. De exploitatie van SSC DeSom sloot op 19 euro per inwoner en is daarmee 5 euro per inwoner lager dan de benchmark van gemeenten (zonder SSC) en 1 euro per inwoner lager dan de SSC-benchmark.

De benchmark toont ook aan dat de voorspelde trend rond toename van clouddiensten zich nu ook daadwerkelijk doorzet: software wordt in toenemende mate op afstand beheerd. Landelijk van circa 10% in 2013 naar meer dan 40% in 2017. Bijna de helft daarvan betreft clouddiensten. Binnen het applicatielandschap van de DeSom moet de verschuiving naar SaaS nog beginnen (we schatten het percentage Cloud en op afstand beheerde applicaties in op 15-20%).

De uitdaging voor de DeSom-deelnemers blijft om tegenover deze stijgende kosten waar mogelijk ook baten te realiseren. Dat kan door in te zetten op digitale dienstverlening, digitalisering van de werkprocessen, verbeteren van de digitale vaardigheden van de medewerkers, harmonisatie van applicaties in combinatie met intensievere samenwerking op I-taken (gegevensbeheer, functioneel beheer, I&A-projectleiding, etc.).

Zoals VNG Realisatie dat al eerder geschetst heeft zal op termijn de samenstelling van gemeentelijke organisaties veranderen conform de afbeelding hiernaast. De totale organisatie zal krimpen. Binnen dit totaal relatief steeds meer informatiserings- en automatiseringsfuncties. Daarnaast een toename van het aantal ketenpartners.

In de door ons in 2018 voorgestelde projecten volgen we deze trends. Daarmee bereiden we onze infrastructuur voor op een toename van clouddiensten. Helaas zullen hierdoor ook de ICT-exploitatiekosten van de gemeenten (informatisering) en SSC DeSom (automatisering) zich niet aan de landelijk geconstateerde stijging kunnen onttrekken.

5 RECAPITULATIE BEGROTINGSWIJZIGINGEN

5.1 Investeringen en incidentele uitgaven

Voor de periode 2020-2021 hebben we vervangingsinvesteringen begroot op een totaalbedrag van € 1.087.000. De afschrijvingen op deze investeringen zijn in onderstaande tabel opgenomen. Deze trajecten worden in 2019 voorbereid. Voor 2022-2023 voorzien wij vervangingsinvesteringen voor een bedrag van € 700.000. Invulling daarvan heeft nog niet plaatsgevonden.

De incidentele kosten voor de periode 2020-2021 die uit de diverse projecten voortvloeien zijn begroot op totaal € 939.500.

De verdeling over de jaren staan in onderstaande tabel opgenomen. Een beschrijving van de afzonderlijke projecten is in hoofdstuk 4 opgenomen.

	2020	2021	2022	2023
Investeringen	907.000	180.000	-	-
Afschrijvingen	153.400	334.800	370.800	370.800
Incidentele kosten	939.500	-	-	-

5.2 Structurele wijzigingen exploitatiekosten

De projecten van hoofdstuk 4 leiden tot een stijging van de licentiekosten. Vooral veroorzaakt door Office365 licenties en de licenties verbonden aan de diverse beveiligingsproducten. Met het realiseren van de hybride Cloud architectuur zal een deel van onze infrastructuur en applicaties in de vorm van een 'abonnement' worden afgenomen. De komende jaren zal dit gebruik gaan toenemen. De introductie van Office365 vraagt vanaf de start functionele ondersteuning van de gebruikers. De implementatie van diverse beveiligingsoplossingen leidt tot extra specialistische beheeractiviteiten. Dit leidt tot formatiegroei.
In onderstaande tabel staat de verdeling van de kosten over de jaren weergegeven.

	2020	2021	2022	2023
Structurele kosten licenties	208.350	237.000	237.000	237.000
Structurele verbruikskosten cloud	99.000	150.000	200.000	250.000
Formatie	201.550	243.250	243.250	243.250

De gemeentelijke projecten, regionale projecten en extra werkzaamheden voor de deelnemers en afnemer vallen niet onder de begroting van DeSom, maar worden direct doorbelast aan de opdrachtgever.

5.3 Indexatie 2020

Voor indexatie van lonen en prijzen hanteren wij –conform afspraken daarover- de regionale richtlijn met betrekking tot de Gemeenschappelijke Regelingen in West-Friesland. Deze richtlijn geeft voor 2020 voor loonindexatie 3,2% aan en voor prijsindexatie 2,0%. Financiële gevolgen van deze indexaties zijn in bijlage b onder "autonome ontwikkelingen/reguliere bedrijfsvoering" doorberekend.

6 FINANCIËLE BEGROTING

6.1 Uitgangspunten bij de begroting

Algemeen

Middels de Kadernota 2020, welke voor een zienswijze naar de deelnemende gemeenteraden is gestuurd, bent u geïnformeerd over de financiële kaders voor het begrotingsjaar 2020.

In de begroting van DeSom zijn **uitsluitend** opgenomen de geraamde kosten van:

- inrichting van standaard werkplekken bij de deelnemers en bij WerkSaam;
- licenties van daarbij behorende applicaties (dus **niet** licenties van organisatie-specifieke applicaties zoals basisadministraties, zaaksystemen, financiële pakketten en dergelijke)
- en de ondersteuning van de standaard werkplekken en de daarbij behorende licenties.

In deze begroting zijn daarom niet opgenomen:

- de kosten van producten en projecten die geheel en onverkort met de afnemers/opdrachtgevers worden verrekend.

Financieel

De Begroting 2020 is opgesteld met de volgende uitgangspunten:

- De deelnemende gemeenten zijn Drechterland, Enkhuizen, Stede Broec, Opmeer, Medemblik en Koggenland.
- Basis voor de begroting 2020 zijn de structurele budgetten 2019;
- De gehanteerde afschrijvingstermijn voor de aanpassingen aan het gebouw (verhuizing) en glasvezel bedraag 10 jaar, laptops en telefoons 3 jaar en voor de overige activa 5 jaar;
- Er is een inflatiecorrectie van 3,2 % toegepast op lonen, 2,0 % op prijzen en 2,8% op bijdrage WerkSaam Westfriesland, conform de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord.

Toerekening aan deelnemers en WerkSaam WF

Met ingang van de begroting 2019 wordt gewerkt met een nieuwe verdeelsystematiek. De bijdrage van de deelnemende gemeenten wordt gebaseerd op het aantal inwoners (t-1).
De bijdrage van WerkSaam wordt jaarlijks geïndexeerd, waarbij de bijdrage 2019 als uitgangspunt wordt genomen. Voor 2020 wordt de bijdrage € 608.400 x (1+2,8%) = € 625.400.

6.2 Overzicht van baten en lasten conform indeling BBV

Product	Rekening 2018 (BBV)	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Investeringslasten			
Afschrijvingen	951.000	1.023.800	752.900
Licenties	798.000	947.000	1.077.400
Audits inzake licenties	16.000	26.000	26.500
Eenmalige projectkosten investeringen	350.000	1.171.500	958.300
Verbruikskosten cloud	-	56.000	101.000
Onderhoud	231.000	210.900	215.100
Rente	12.000	30.000	30.000
Organisatiekosten			
Salarissen	1.718.400	2.306.300	2.460.700
Personeelsgerelateerde budgetten overig	22.300	18.300	18.700
Inhuur derden	388.200	130.500	133.100
Informatiebeveiliging	59.000	61.900	63.100
Inkoop diensten bij gemeenten			
Huur- en energie serverruimten	102.000	106.000	108.100
Inkoop diensten bij derden			
Huur verbindingen	211.000	215.400	219.700
Externe dienstverleningcontracten	119.000	156.100	159.200
Onvoorzien	-	50.000	50.000
Overhead	844.100	894.200	950.500
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal lasten	***5.822.000***	***7.403.900***	***7.324.300***
Baten			
Vaste bijdrage deelnemers	4.921.000	6.734.700	6.631.400
Bijdrage Werksaam	570.000	608.400	625.400
Personeelsgerelateerde baten	30.000	-	-
Totaal baten	***5.521.000***	***7.343.100***	***7.256.800***
Totaal saldo van baten en lasten	**-301.000**	**-60.800**	**-67.500**
Mutatie reserves	355.000	60.800	67.500
Geraamd resultaat	**54.000**	**-**	**-**

6.3 Overzicht van baten en lasten conform op basis van kostensoorten

Product	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten			
Investeringslasten			
Afschrijvingen	951.000	1.023.800	752.900
Licenties	798.000	947.000	1.077.400
Audits inzake licenties	16.000	26.000	26.500
Eenmalige projectkosten investeringen	350.000	1.171.500	958.300
Verbruikskosten cloud	-	56.000	101.000
Onderhoud	231.000	210.900	215.100
Rente	12.000	30.000	30.000
Organisatiekosten			
Salarissen	2.136.000	2.751.800	2.953.500
Personeelsgerelateerde budgetten overig	66.000	74.800	76.300
Inhuur derden	434.000	181.900	185.500
Informatiebeveiliging	59.000	61.900	63.100
Overige bedrijfskosten	97.000	98.100	100.100
Inkoop diensten bij gemeenten			
Huur kantoorruimte	192.000	193.800	197.700
Huur- en energie serverruimten	102.000	106.000	108.100
Bijdrage ondersteunende diensten	48.000	48.900	49.900
Inkoop diensten bij derden			
Huur verbindingen	211.000	215.400	219.700
Externe dienstverleningcontracten	119.000	156.100	159.200
Onvoorzien	-	50.000	50.000
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal lasten	***5.822.000***	***7.403.900***	***7.324.300***
Baten			
Vaste bijdrage deelnemers	4.921.000	6.734.700	6.631.400
Bijdrage Werksaam	570.000	608.400	625.400
Personeelsgerelateerde baten	30.000	-	-
Totaal baten	***5.521.000***	***7.343.100***	***7.256.800***
Totaal saldo van baten en lasten	**-301.000**	**-60.800**	**-67.500**
Mutatie reserves	355.000	60.800	67.500
Geraamd resultaat	**54.000**	**-**	**-**

Overhead

Bijna de gehele begroting van SSC DeSom valt volgens de regels van het BBV onder het taakveld Overhead. Wel dient inzichtelijk gemaakt te worden wat tot de 'eigen overhead' behoort. In onderstaand overzicht wordt de uitsplitsing gegeven.

Overhead Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Salarissen	417.600	445.500	492.800
Ondersteuningsvergoedingen	48.000	48.900	49.900
Opleidingen	43.700	56.500	57.600
Bedrijfskosten	97.000	98.100	100.100
Huisvestingskosten	192.000	193.800	197.700
Inkoop	45.800	51.400	52.400
Totaal	***844.100***	***894.200***	***950.500***

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Er wordt verwacht dat er voor 2020 geen Vpb last betaald hoeft te worden.

Bijdrage deelnemers en WerkSaam

De begrote bijdrage voor 2020 is als volgt:

Overzicht bijdrage begroting 2020 Organisatie	Bijdrage
Drechterland	934.200
Enkhuizen	882.000
Stede Broec	1.034.100
Opmeer	561.300
Medemblik	2.136.400
Koggenland	1.083.400
Werksaam	625.400
Totaal	**7.256.800**

Onvoorzien				
Omschrijving	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Onvoorzien	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**

Incidentele baten en lasten				
Omschrijving	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Incidentele kosten projecten	939.500	-	-	-
Totaal	**939.500**	-	-	-

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Omschrijving	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Onttrekkingen				
Afschrijving migratie en implementatie	60.800	60.800	1.400	-
Afschrijving POC DWO	6.700	6.700	6.600	-
Totaal	**67.500**	**67.500**	**8.000**	-

Toelichting afwijkingen tussen de begroting 2019 en begroting 2020

In 2020:	Aangepaste afschrijvingen	277.600	V
	Bijdrage deelnemers en Werksaam	86.300	N
	Budget licenties	109.300	N
	Eenmalige projectkosten investeringen	232.000	V
	Extra formatie	111.600	N
	Toegepaste loonindexatie	90.100	N
	Toegepaste prijsindexatie	69.300	N
	Verbruikskosten cloud	43.000	N
	Totaal verschil van saldo baten en lasten	-	**N**

6.3 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

Investeringen
Voor 2020 zijn de begrote investeringen € 907.000, deze worden afgeschreven in 5 jaar.

Financiering
Om bovengenoemde investeringen te financieren wordt een langlopende lening met een looptijd van 5 jaar aangetrokken. Conform de kadernota gaan we uit van een rentepercentage van 0,36%.

Reserves
In onderstaande tabel zijn de mutaties in de reserves weergegeven.

Ontwikkeling reserves 2020			
Omschrijving	**Boekwaarde 1-1-2020**	**Onttrekking**	**Boekwaarde 31-12-2020**
Algemene Reserve	184.000	-	184.000
Bestemmingsreserves:			
Bestemmingsreserve afschrijving Migratie & Implementatie	123.000	60.800	62.200
Bestemmingsreserve afschrijving POC DWO	20.000	6.700	13.300
Totaal	**327.000**	**67.500**	**259.500**

Dit betreft de onttrekking ter dekking van de kapitaallasten van Migratie & Implementatie en de Proof of Concept Digitale Werkomgeving.

6.4 Financiële meerjarenbegroting 2020 – 2023 op basis van kostensoorten

Meerjarenraming 2020-2023

Product	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten				
Investeringslasten				
Afschrijvingen	752.900	805.100	729.300	598.300
Licenties	1.077.400	653.100	674.200	695.300
Audits inzake licenties	26.500	27.000	27.500	28.000
Eenmalige projectkosten investeringen	958.300	-	-	-
Verbruikskosten cloud	101.000	154.000	206.000	258.000
Onderhoud	215.100	219.300	223.500	227.700
Rente	30.000	30.000	30.000	30.000
Organisatiekosten				
Salarissen	2.953.500	2.592.500	2.682.600	2.772.700
Personeelsgerelateerde budgetten overig	76.300	77.800	79.300	80.800
Inhuur derden	185.500	189.100	192.700	196.300
Informatiebeveiliging	63.100	64.300	65.500	66.700
Overige bedrijfskosten	100.100	102.100	104.100	106.100
Inkoop diensten bij gemeenten				
Huur kantoorruimte	197.700	201.600	205.500	209.400
Huur- en energie serverruimten	108.100	110.200	112.300	114.400
Bijdrage ondersteunende diensten	49.900	50.900	51.900	52.900
Inkoop diensten bij derden				
Huur verbindingen	219.700	224.000	228.300	232.600
Externe dienstverleningcontracten	159.200	162.300	165.400	168.500
Onvoorzien	50.000	50.000	50.000	50.000
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal lasten	***7.324.300***	***5.713.300***	***5.828.100***	***5.887.700***
Baten				
Vaste bijdrage deelnemers	6.631.400	5.020.400	5.194.600	5.262.300
Bijdrage Werksaam	625.400	625.400	625.400	625.400
Personeelsgerelateerde baten	-			
Totaal baten	***7.256.800***	***5.645.800***	***5.820.000***	***5.887.700***
Totaal saldo van baten en lasten	**-67.500**	**-67.500**	**-8.100**	-
Mutatie reserves	67.500	67.500	8.100	-
Geraamd resultaat	-	-	-	-

6.5 Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2020

Begin- en eindbalans (bedragen x € 1.000)	1-1-2020	31-12-2020
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1.626	1.780
Totaal vaste activa	**1.626**	**1.780**
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	191	191
Liquide middelen	3	13
Overlopende activa	653	653
Totaal vlottende activa	**847**	**857**
Totaal activa	***2.473***	***2.637***
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen vermogen	327	260
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	1.670	1.902
Totaal vaste passiva	**1.997**	**2.161**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	276	276
Overlopende passiva	200	200
Totaal vlottende passiva	**476**	**476**
Totaal passiva	***2.473***	***2.637***

Bijlagen:

1. Meerjaren investeringsbegroting 2020-2023
2. Stand en verloop van reserves 2020-2023
3. Overzicht baten en lasten per taakveld
4. Meerjarig geprognosticeerde balans

Bijlage 1: Meerjaren investeringsbegroting 2020-2023

Voor de periode 2020-2021 hebben we vervangingsinvesteringen begroot op een totaalbedrag van € 1.087.000. Deze trajecten worden in 2019 voorbereid. Voor 2022-2023 voorzien wij vervangingsinvesteringen voor een bedrag van € 700.000. Invulling daarvan heeft nog niet plaatsgevonden.

De verdeling over de jaren staan in onderstaande tabel opgenomen. Een beschrijving van de afzonderlijke projecten is in hoofdstuk 4 opgenomen.

	2020	2021
Investeringen	907.000	180.000

Bijlage 2: Stand en verloop van reserves 2020-2023

Ontwikkeling reserves 2020		Begroting 2020		Begroting 2021		Begroting 2022		Begroting 2023
Omschrijving	**Boekwaarde 1-1-2020**	**Onttrekking**	**Boekwaarde 31-12-2020**	**Onttrekking**	**Boekwaarde 31-12-2021**	**Onttrekking**	**Boekwaarde 31-12-2022**	**Boekwaarde 31-12-2023**
Algemene Reserve	184.000	-	184.000	-	184.000	-	184.000	184.000
Bestemmingsreserves:								
Bestemmingsreserve afschrijving Migratie & Implementatie	123.000	60.800	62.200	60.800	1.400	1.400	-	-
Bestemmingsreserve afschrijving POC DWO	20.000	6.700	13.300	6.700	6.600	6.600	-	-
Totaal	**327.000**	**67.500**	**259.500**	**67.500**	**192.000**	**8.000**	**184.000**	**184.000**

Bijlage 3: Overzicht baten en lasten per taakveld

SSC DeSom heeft te maken met slechts 3 taakvelden: overhead, treasury en mutatie reserves. Bijna de volledige begroting valt onder het taakveld Overhead. Wel dient inzichtelijk gemaakt te worden wat tot de 'eigen overhead' behoort. Het bedrag aan eigen overhead en de specificatie is opgenomen bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Taakveldenlijst 2020		
	Lasten	**Baten**
0. Bestuur en ondersteuning		
0.4 Overhead	7.294.300	
0.5 Treasury	30.000	7.256.800
0.10 Mutaties reserves		67.500
Totaal	7.324.300	7.324.300

Bijlage 4: Meerjarige geprognosticeerde balans

Begin- en eindbalans (bedragen x € 1.000)	1-1-2020	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1.626	1.780	1.155	776	528
Totaal vaste activa	**1.626**	**1.780**	**1.155**	**776**	**528**
Vlottende activa					
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	191	191	191	191	191
Liquide middelen	3	13	75	425	652
Overlopende activa	653	653	653	653	653
Totaal vlottende activa	**847**	**857**	**919**	**1.269**	**1.496**
Totaal activa	***2.473***	***2.637***	***2.074***	***2.045***	***2.024***
PASSIVA					
Vaste passiva					
Eigen vermogen	327	260	192	184	184
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	1.670	1.902	1.406	1.385	1.364
Totaal vaste passiva	**1.997**	**2.161**	**1.598**	**1.569**	**1.548**
Vlottende passiva					
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	276	276	276	276	276
Overlopende passiva	200	200	200	200	200
Totaal vlottende passiva	**476**	**476**	**476**	**476**	**476**
Totaal passiva	***2.473***	***2.637***	***2.074***	***2.045***	***2.024***